№ 172 (1735)

Пятніца, 12 верасня 2003 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць —
5 разоў у тыдзень
Выдавец:
УП «Народная воля».

Кошт свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +16...+18, уначы — +6...+8; у Брэсце ўдзень — +16...+18, уначы — +7...+9; у Гродне ўдзень — +16...+18, уначы — +7...+9; у Віцебску ўдзень — +15...+17, уначы — +8...+10; у Гомелі ўдзень — +16...+18, уначы — +7...+9; у Магілёве ўдзень — +16...+18, уначы — +7...+9.

На ўсёй тэрыторыі краіны захаваецца воблачнае, без ападкаў надвор'е.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Лёс Уладзіміра Бадрова

Учора прызначаны выконваючы абавязкі генеральнага дырэктара ААТ "Крыніца". Ім стаў былы першы намеснік гендырэктара прадпрыемства Аляксандр Якіменка.

Нагадаем, што экс-генеральны дырэктар "Крыніцы" Уладзімір Бадроў днямі быў звольнены з пасады назіральным саветам прадпрыемства. Афіцыйная прычына яго звальнення невядомая.

Існуе некалькі версій наконт таго, якім будзе далейшы лёс былога кіраўніка "Крыніцы".

Некаторыя мяркуюць, што звальненне Уладзіміра Бадрова стала своеасаблівай помстай за ягоную ідэю ўдзелу "Балтыкі" ў мадэрнізацыі мінскага бровара. Маўляў, зараз Бадрова могуць зрабіць *"ахвярным казлом"* і абвінаваціць ва ўсіх даўгах "Крыніцы".

Што чакае Уладзіміра Бадрова?

Па другой версіі, у бліжэйшы час Уладзімір Захаравіч атрымае новую пасаду. Па неафіцыйнай інфармацыі, Уладзіміру Захаравічу збіраюцца прапанаваць крэсла віцэ-прэм'ера.

Марына КОКТЫШ.

Што там, на палетках?

Завершана **ўборка збожжавых і церабленне льну.** Сярэдняя ўраджайнасць зерневых склала каля 27 цэнтнераў з гектара.

Працягваецца ўборка бульбы. Плошчы, на якіх ужо выкапаны клубні, складаюць 13 працэнтаў. З кожнага гектара ў сярэднім накопваюць па 166 цэнтнераў.

Азімыя пасеяны на плошчах, якія складаюць менш за палову ад усіх запланаваных.

Яўген ТАЎГЕНЬ.

Да нас едуць...

З 14 па 16 верасня ў Беларусі будзе знаходзіцца дэлегацыя Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы (ПАСЕ). У склад дэлегацыі ўвойдуць 10 парламентарыяў, якія прадстаўляюць усе пяць фракцый ПАСЕ.

Плануецца, што прадстаўнікі Парламенцкай асамблеі сустрэнуцца з лідэрамі шэрагу партый, прадстаўнікамі няўрадавых грамадскіх арганізацый, кіраўніцтвам абедзвюх палат Нацыянальнага сходу Беларусі, супрацоўнікамі МЗС і Міністэрства інфармацыі.

Юрый ПАЦЁМКІН.

Пасла Беларусі ў Ізраілі адклікалі ў Мінск

Міністэрства замежных спраў краіны адклікала ў Мінск для кансультацый Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Рэспублікі Беларусь у Ізраілі, а аказанне беларускім пасольствам у Тэль-Авіве консульскіх паслуг грамадзянам Ізраіля часова прыпынілі. Як заявіў 11 верасня на брыфінгу прэс-сакратар МЗС Беларусі Андрэй Савіных, такія крокі ўрада краіны звязаны з закрыццём пасольства Ізраіля ў Мінску.

Пытанне ўзроўню далейшага дыпламатычнага прадстаўніцтва Беларусі ў Ізраілі і яго захавання будзе разглядацца дадаткова, паясніў А.Савіных.

Праз першасную неабходнасць консульскага абслугоўвання беларускіх грамадзян пасольства Беларусі ў Тэль-Авіве пакуль працягне сваю працу, заявіў прэс-сакратар.

Нагадаем, што пасольства Ізраіля ў Беларусі і яшчэ некалькіх краінах было закрыта, як заявіў афіцыйны Іерусалім, па фінансавых прычынах. 18 ліпеня пасольства Дзяржавы Ізраіль у Беларусі цалкам спыніла прыём наведвальнікаў і аказанне консульскіх паслуг.

Андрэй СЕРАДА.

З будоўляй прыйдзе і прагрэс

Сёння у выставачным цэнтры "Мінскэкспа" завяршаецца работа міжнароднай спецыялізаванай выставы "Будпрагрэс-2003". Самы буйны і прэстыжны будаўнічы форум у нашай краіне выклікаў у мінчан вялікую цікавасць.

Такі ажыятаж крыху здзіўляе. "Будпрагрэс" — выстава спецыялізаваная. Асноўныя яе тэмы — будаўнічыя матэрыялы, тэхналогіі, канструкцыі, дызайн, інтэр'ер, еўрарамонт, сантэхніка, спецвопратка. Здавалася б, цікавыя яны толькі для прафесіяналаў.

У будаўнічым комплексе Беларусі працуе прыкладна чатыраста тысяч чалавек. Кожны жыхар краіны таксама нешта будуе ці рамантуе. Таму народу на выставе — не палічыць. Большасць "будаўнікоў" прыехала на іншамарках, прыпаркавацца каля "Мінскэкспа" амаль немагчыма. Дарослыя, моладзь, нават дзеці з шарыкамі ў руках хвалямі накатваліся на павільёны, дзе размясцілася экспазіцыя.

Большасць удзельнікаў выставы — беларускія фірмы і прадпрыемствы. Шмат кампаній у гэтым годзе прадставілі Польшча, Расія, Літва. Упершыню выставу наведаў буйны вытворца фарбаў з Турцыі — "ВЕТЕК". Сярод беларускіх удзельнікаў, як заўсёды, былі кампаніі "Трайпл", "Ветразь"," "Стройтэкс", "Мінскія вокны"...

Дарэчы, каля стэндаў, дзе дэманстраваліся новыя вокны, было заўсёды шматлюдна. Салідныя з выгляду мужчыны круціліся вакол экспанатаў, мацалі шкло, спрабавалі на трываласць пластыкавыя рамы. Напэўна, выбіралі для офіса або катэджа.

Большасць стэндаў былі запоўнены керамічнай пліткай, паркетам, клеямі, масцікамі, пэндзлікамі і валікамі. Даўганогія прыгажуні раздавалі ўсім жадаючым рэкламныя праспекты. На вуліцы ўвагу наведвальнікаў прыцягваў прапелер ветраной электрастанцыі.

На "Будпрагрэсе" можна было ўбачыць і шклошпалеры з Расіі, і пенашпалеры з Гомеля, і новыя дахавыя палімерныя матэрыялы ад ТАА "Белбытбуд". Інстытут "Будтэхнорм" правёў прэзентацыю новай камп'ютэрнай праграмы, якая прызначана для забеспячэння будаўнічай галіны нацыянальнымі і замежнымі нарматыўна-тэхнічнымі дакументамі. Паказалі і новую будаўнічую тэхніку, і новыя тэхналогіі.

Наведвальнікі панеслі з сабой кілаграмы рэкламных папер. Значыць, гэта ім патрэбна. Значыць, будуць будаваць. А з будоўляй прыйдзе і прагрэс.

Мікола КАЗЛОВІЧ.
Фота аўтара.

На здымках: *дызайн дварыка; вятрак-электрастанцыя; жанчына прасвярліць і камень.*

НЕЗЛОБИВЫЕ ЗАМЕТКИ

Что под ватником?

Семен БУКЧИН

Дожили! Наши пикейные жилеты вовсю обсуждают, будет ли поставлен памятник Лукашенке или благодарные потомки ограничатся только столичным проспектом его имени.

Молодой национал-патриотичный интернет-аналитик Кирилл Позняк (не икается ли его однофамильцу в Варшаве?) считает, что заслуги нынешнего президента в отстаивании суверенитета страны таковы, что через пятьдесят лет никто и помнить не будет, что закрывали какую-то "БДГ". Не говоря уже, разумеется, о каких-то там "исчезнувших" оппозиционерах...

Истинно европейски мыслящий титан белорусской политологии из Праги г-н Дракохруст примеривает на Лукашенку мундир маршала Франко и ставит его в один исторический ряд с великим князем Витовтом и Машеровым. Его коллега, давний и заслуженный борец с режимом из-за границы г-н Наумчик считает, что до памятника Машерову Лукашенко не дотягивает, потому что при первом секретаре ЦК КПБ книги известных белорусских писателей выходили "большими тиражами", а Владимира Короткевича представили даже к ордену. А в наши дни юбилейное фото Владимира Орлова было запрещено в "ЛіМе".

Улавливаете, читатель, разницу между Лукашенко и Машеровым? А близость его к каудильо и великому князю литовскому ощущаете? Не очень? Напрасно! Тут логика простая. Война с Москвой делает Лукашенку одновременно и Франко, и Витовтом, и Машеровым. Погодите! Еще немного времени, и, быть может, мы увидим нашего вождя на площади Независимости в окружении моря бело-красно-белых и красно-зеленых знамен, в маршальском мундире и с великокняжеской короной на голове. На белом коне, во главе сплотившихся в единое войско активистов БНФ, белорусских коммунистов и "славян" из "Памяти", "Славянского собора" и прочих "истинно русских людей" он пойдет походом на москалей.

То-то будет радости на нашей улице!

Такая вот реальная виртуальность... Или как там?

***

Всемирно известный писатель и выдающийся деятель европейского парламентаризма г-н Чергинец заявил в интервью газете "Свободные новости плюс": *"По некоторым параметрам Полоцк уже превзошел Париж. Это действительно так. И дал толчок развитию Полоцка, я считаю, президент".*

Вероятно, из присущего ему умения мыслить масштабно г-н Чергинец не захотел распространяться о том, что же это за "параметры". И теперь нам остается только гадать. То ли полоцкие музеи превосходят Лувр и Центр Помпиду? То ли Софийский собор затмил Нотр-Дам и Эйфелеву башню?

А может, полочане по уровню благосостояния обогнали парижан и сами того не замечают? А вот писательский глаз, да еще с милицейским опытом, он особый, видит такое, что не каждый подметит.

Ну и, разумеется, "толчок" Полоцку дал президент. А кто же еще? Он у нас все толкает. Поэтому хватит только России быть "родиной слонов"! Отныне и Полоцк выше Парижа! Я думаю, что в ближайшее время в Полоцк прибудет депутация парижской мэрии. Для изучения тамошних "параметров". А потом, глядишь, и сам Ширак пожалует. Мы и ему "некоторые параметры" подкрутим. Двести лет назад крикнули французы на весь мир: "Свобода, равенство, братство!" А с идеологией той же до сих пор не разобрались. На Монпарнасе кто хочешь сидит, гуляет, девицы разные... Опять же газеты дерзкие выходят. Пишут всякое про власть. А ведь это непорядок! Вот в Полоцке Монпарнаса нет. И газет неприличных нет. И все намного благопристойнее. Может, этот "параметр" также имел в виду автор бессмертного бестселлера "Финал Краба"?

И это действительно так.

***

Газета "Наша Ніва" решила взбодрить самочувствие читателей проверкой сексуальной потенции белорусов. Поскольку в политике и общественной жизни ничего путного не выходит, есть смысл залезть к соотечественнику под одеяло и удостовериться, способен ли он вообще на что-то. Правда, сама газета объясняет решение посвятить целый номер "сексу" тем, что "в Беларуси длится экономический подъем", а "такие времена — золотая пора для секс-индустрии".

Надо сказать, что мы как-то этого "экономического подъема" не заметили. Но "Нашай Ніве", вероятно, виднее. А может, это такая ирония — насчет подъема? Так или иначе, но несомненно с целью утвердить, что "есть секс в Беларуси!" на страницы газеты были призваны молодые и пожилые плейбои белорусского полусвета — от Сергея Чекереса до Змитера Бартосика, Владимира Некляева, и, разумеется, Адама Глобуса. Ну и исторический взгляд брошен: оказывается, и у деятелей БНР, и у заслуженных героев национального сопротивления 20—40-х годов минувшего столетия бывали "прорывы" на сексуальном фронте. Но в целом ситуация выглядит маловдохновляющей.

И вот, слава Богу, Глобус выяснил, в чем причина. Оказывается, "мы сильно зависим от памятников". А они у нас сплошь "антисексуальные"! Это у других народов сексапильный Давид и неутомимый Рамзес до сих пор возбуждают своих потомков. А у нас все те же унылые деды Талаши, которые с "калашами", хлопцы с гранатами, дядьки с автоматами. "Сымон-музыка" без смычка. Скрипка есть, девушка есть, а смычка нет. Ну и Купала бежит сломя голову от обнаженных русалок. А Богданович больше похож на ботаника, собирающего гербарий, чем на поэта, соблазнившего чужую жену. И все поголовно или в ватниках, или в шинелях, или в зимних пальто.

Вывод? Разденем наши памятники!

Только вот одна мысль точит: не было бы хуже. В смысле: есть ли там что, под этим самым ватником, кроме всем известной толерантности?

СКАНДАЛ

Дачка Мулявіна прыняла бок Скаражонка

Апошнім часам сітуацыя вакол "Песняроў" не толькі не выправілася, а, наадварот, стала горшай.

Днямі на сустрэчы з журналістамі міністр культуры **Леанід Гуляка** выказаўся наконт будучыні "Песняроў".

"Крызіс вырашыцца тады, калі будзе створаны цэнтр імя Мулявіна з запрашэннем у калектыў "молодой поросли", — адзначыў Гуляка.— *Чаму прызначылі Скаражонка дырэктарам? 15 гадоў таму "Песняры" кармілі не толькі сябе, але і аплачвалі 80% дзейнасці філармоніі. Сёння "Песняры" на сябе зарабіць не могуць, і дзяржава кампенсуе іх дзейнасць. Яшчэ адна прэтэнзія: "Песняры" апошнім часам працавалі так: едуць на камерцыйныя гастролі куды хочуць, працуюць на кішэню і праядаюць дзяржаўныя грошы. Так не бывае ні ў адным калектыве. І не будзе!*

Скаражонак будзе весці фінансава-гаспадарчую дзейнасць, а не творчую. Няма вопыту працы? У мяне таксама не было вопыту працы міністра — але мяне ўзялі і прызначылі. Са Скаражонкам заключаны кантракт на год, а далей будзем глядзець, як у яго атрымаецца."

Бок Валерыя Скаражонка прыняла і **Марына Мулявіна**, дачка Уладзіміра Георгіевіча ад першага шлюбу. "Гэта мой выбар. Я веру ў Скаражонка", — сказала яна ў тэлефоннай гутарцы.

Выказаўся наконт, мякка кажучы, непрыгожай сітуацыі, саліст "Беларускіх песняроў" **Валерый Дайнека**. У інтэрв'ю Радыё "Свабода" ён сказаў:

"Барткевіч ужо 20 год не спявае. Да таго ж у яго нешта з памяццю — ён адпрацаваў у ансамблі 8 год, я — 22... І не памятае, што быў такі Дайнека. Затое піша, што ў яго ёсць пагадненне з "Беларускімі песнярамі" наконт аб'яднання. Трызненне!.. З іншага боку, падтрыманы кімсьці зверху Скаражонак рвецца ў бойку. Да іх далучаецца Ухцінскі і Скорыкаў — яшчэ тыя "песняры", можаце сабе ўявіць? Пры чым тут "Песняры"? Насамрэч, усе хочуць гэта расцягнуць, скрасці: хто ўзмацняльнік, хто магнітафон, замяніць дакументы, дастаць дынамікі з калонак... Усім жа хочацца "халявы"!..

Могуць быць і трэція "Песняры", і чацвёртыя, і пятыя, але як імя дзяліць? Барткевіч падаў дакументы на рэгістрацыю — гэтага і трэба было чакаць. Мы таксама калісьці падавалі заяву. Але мы — людзі, да якіх прызвычаіліся. Пакаленне ведае нас 20—30 год. Людзям, якія ідуць на канцэрт, мала аднаго брэнда. Ім патрэбна гучанне і твары, з якімі яны разам раслі".

Мулявін, напэўна, не мог сабе і ўявіць, што пачнецца пасля яго смерці.

Тым не менш, на думку многіх, сцэнарый далейшых падзей вакол "Песняроў" будзе разгортвацца згодна з рэаліямі сённяшняга часу: ёсць дзяржаўны загад — і кропка. Міністр культуры ўжо паведаміў, што загад аб звальненні Леаніда Барткевіча і іншых удзельнікаў "Песняроў" прызнаны несапраўдным. Валерый Скаражонак, які нават не мае музычнай адукацыі, абвясціў пра набор новага складу гурта. І адным з першых, хто атрымае запрашэнне, будзе пераможца сёлетняга "Славянскага базару" Максім Сапацькоў. Наўрад ці ўлічваецца пры гэтым меркаванне слухачоў, для якіх, напэўна, "Песняры" назаўсёды будуць асацыіравацца толькі з імем Уладзіміра Мулявіна. Ды і ўвогуле яны стаміліся ад усіх гэтых разборак...

Марыя ЭЙСМАНТ.

Афіцыйна

Леанід Гуляка паведаміў, што ў рамках мерапрыемстваў па ўшанаванні памяці У.Мулявіна ўжо да канца года плануецца выпусціць серыю з больш чым 20 кампакт-дыскаў твораў артыста, а таксама зняць відэафільм, выдаць кнігу, падрыхтаваць мультымедыйнае выданне аб музыканце, стварыць у Беларускай дзяржаўнай філармоніі музей У.Мулявіна, назваць імем артыста вуліцу ў Мінску (тэрмін выканання — 1 студзеня 2005 года), устанавіць мемарыяльную дошку на доме, дзе жыў "пясняр". Паралельна вядуцца работы па стварэнні надмагільнага помніка. Акрамя таго, "падпісаны загад аб стварэнні Нацыянальнага цэнтра музычнага мастацтва "Песняры" імя Мулявіна". Стыпендыя імя У.Мулявіна ў Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры заснавана спецыяльным распараджэннем Савета міністраў і будзе выплачвацца ў адпаведнасці з дакументам.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

СЛУЧАЙ

Фальшивую валюту вы можете получить и в отделении банка

Жительница города Пружаны — будем звать ее Марией Ивановной — была обескуражена, когда вернулась домой сразу же после посещения банка. Она обнаружила, что купюра достоинством в десять долларов США, которую ей любезно протянули в окошко кассы на сдачу, — чистейшей воды фальшивка.

Женщина не могла поверить своим глазам: как же так, в банке?! Она уже не один год была постоянной клиенткой АСБ "Беларусбанк"-122, и никогда раньше с ней не случалось там ничего подобного.

А между тем сомнений в том, что подделку вручили именно здесь, у нее не было и быть не могло, поскольку она не совершала никаких других валютных операций ни до, ни после этого злополучного обмена двадцати пяти из пятидесяти долларов США на белорусские рубли. Другой же валюты, кроме полученной на сдачу, у Марии Ивановны не имелось вообще — спутать было не с чем. Таким образом, пришлось признать факт: преступление совершила кассир 122-го отделения "Беларусбанка".

По прошествии некоторого времени Мария Ивановна зашла в то же самое отделение уплатить по счетам. Она узнала обманщицу и подошла к ней, не боясь привлечь лишнего внимания — в банке никого из посетителей не было. Мария Ивановна спокойно объяснила, в чем дело. Как и следовало ожидать, кассир стала отрицать, мол, не может такого быть. Попросила принести фальшивку.

— Она здесь, сказала женщина, осторожно протягивая купюру, — вот, возьмите.

Кассир внимательно осмотрела ее.

— Очевидно, что это подделка. Но я вам ее не давала, такого не могло быть, — сказала она с деланным безучастием, протягивая купюру женщине. Всем своим видом кассир явно давала знать, что она не понимает, чего от нее хотят.

Кассир, наверное, забыла, что, увидев фальшивые деньги, она сразу же должна была вызвать надлежащие правоохранительные органы и вместе с ними произвести задержание незадачливой клиентки с последующим учинением разбирательства по факту наличия незаконных денег. Она об этом забыла и потому ничего такого не сделала. Или она чего-то боялась?

В продолжение истории скажу лишь, что Мария Ивановна не стала предпринимать никаких других шагов в этом деле. Она рассудила, что количество потерянных денег не было столь значительным, чтобы из-за них ввязываться в разборки, исход которых мог разрешиться не в ее пользу. Возможно, и на эту рассудительность своей жертвы тоже рассчитывала мошенница.

Ирина ГАВАКО.

Дык хто не злез з пальмы?

альбо У Афрыцы журналісту працаваць лягчэй, чым у Беларусі

Эксперты з міжнароднай журналісцкай арганізацыі "Рэпарцёры без межаў" упершыню стварылі так званы індэкс свабоды прэсы, у які ўвайшлі 139 краін свету. Ствараўся рэйтынг шляхам апытання журналістаў з розных краін. Іх прасілі адказаць на шэраг пытанняў пра розныя факты парушэнняў свабоды прэсы, цэнзуры, ціску альбо дзяржаўнай манаполіі. Калі журналісты не маглі прадаставіць дакладнай інфармацыі, то краіна выключалася з удзелу ў праекце.

Першае месца ў спісе займае Фінляндыя — краіна, у якой, як лічаць прадстаўнікі міжнароднай журналісцкай арганізацыі, свабода слова набліжаецца да абсалюту. На другім месцы — Ісландыя, на трэцім — Нарвегія. Усе прызёры — прадстаўнікі паўночных еўрапейскіх краін.

Злучаныя Штаты, як ні дзіўна, занялі ўсяго толькі 17-е месца. А вось вынікі па некаторых еўрапейскіх краінах: Францыя — 11-е, Швейцарыя — 16-е, Вялікабрытанія — 22-е месцы.

Беларусь, як і чакалася, трапіла ў пазіцыю, якую цяжка назваць блізкай да прызавой. Толькі **124-е месца**! Ніжэй за нас "упалі" сярод вядомых нам назваў краін толькі Туркменістан, Бутан, М'янма, Кітай (перадапошняе месца) і Паўночная Карэя (апошняе).

Цікава ў гэтым святле ўзгадаць, як на нашым Першым нацыянальным канале раз-пораз мясцовыя тэлефантазёры кідаюць фразачкі накшталт — "у Беларусі ёсць усе магчымасці для развіцця свабоды слова" ці "ў Беларусі, як і ў іншых дэмакратычных дзяржавах...", і г.д. Цікава, якія "іншыя дэмакратычныя дзяржавы" маюць на ўвазе ідэёлагі з БТ? Мусіць, калі следаваць логіцы, — тыя, хто стаіць з намі побач у спісе, складзеным "Рэпарцёрамі без межаў"? А гэта Туркменістан, у якім нават месяцы перайменаваны ў гонар Туркмен-башы? Ці Паўночная Карэя, дзе людзі з галадухі ядуць траву? А можа, загадкавая М'янма, аб месцазнаходжанні якой на сусветнай карце ведаюць толькі выдатнікі па геаграфіі? Дарэчы, наша суседка Расія недалёка ад нас адарвалася — усяго 121-е месца.

Вывад, які зроблены "Рэпарцёрамі без межаў", — несуцяшальны. Пагроза свабодзе слова існуе ўсюды, незалежна ад геаграфічнага становішча краіны. Таму Італія, напрыклад, значна прайграла Кітаю, а Вялікабрытанія — краіне Коста-Рыка. Тым не менш, як адзначаюць стваральнікі індэкса, апошнія пяць радкоў займаюць азіяцкія дзяржавы, гэта сведчыць аб тым, што ў Азіі сітуацыя са свабодай слова найгоршая.

Дарэчы, вывады экспертаў супярэчаць яшчэ аднаму меркаванню пра тое, што ўзровень свабоды для СМІ супадае з багаццем краіны. Напрыклад, даволі бедная краіна Бенін была здольная заняць месца ў першай дваццатцы, побач са Злучанымі Штатамі.

І яшчэ адна цікавая акалічнасць: большасць афрыканскіх дзяржаў, якія былі ўключаны ў спіс "Рэпарцёраў без межаў", аказаліся значна вышэй за Беларусь. Выходзіць, што ў некаторых афрыканскіх краінах, якія традыцыйна лічацца прадстаўнікамі "трэцяга свету", ці, іншымі словамі, дзяржавамі з недаразвітай эканомікай, журналістам працаваць значна лягчэй, чым у еўрапейскай Беларусі.

Дык хто, у рэшце рэшт, не злез з пальмы?

Алесь СІЛІЧ.

Падлетак выратаваў сям'ю

Чатырнаццацігадовы школьнік Пеця Грабоўскі з вёскі Салтанаўка Магілёўскага раёна ўратаваў сваю сям'ю падчас пажару. Калі ён прыйшоў дадому, там ужо бушаваў агонь. Але падлетак не разгубіўся: пабудзіў маці, хуценька вывеў з хаты чатырохгадовага брацікa Ваню (гэта з-за яго свавольства пачаўся пажар) і стаў тушыць агонь...

На здымку: галоўны спецыяліст Цэнтра прапаганды і навучання Міністэрства надзвычайных сітуацый В.Цераwонак уручае падарунак (гадзіннік, красоўкі) і грамату) Пецю Грабоўскаму.

Фота Алега ФАЙНІЦКАГА.

ПУЛЬС

Падпольны спіртзавод даў добры прыбытак

Толькі за жнівень яго гаспадар зарабіў 6.800 долараў

Завод па вырабе фальшывых спіртных напояў быў выкрыты ў кватэры трохчы судзімага беспрацоўнага гродзенца. 10 верасня супраць яго была заведзена крымінальная справа па частцы 2 артыкула 233 Крымінальнага кодэкса Беларусі "Незаконная прадпрымальніцкая дзейнасць".

У гаражы "прадпрымальніка" былі знойдзены і затрыманы 550 літраў спірту, а ў ягонай кватэры — 1300 акцызных марак, сотні падробных этыкетак для гарэлак айчынных і замежных гатункаў, мех коркаў, шкляныя і пластыкавыя пляшкі, лімонныя і вішнёвыя араматызатары.

Гродзенец разбаўляў спірт вадой з-пад крана, разліваў вадкасць у літровыя і паўлітровыя пляшкі, на якія затым наклейваў этыкеткі гарэлак "Сталыпін", "Консул", "Марозаў", "Граф Арлоў", а таксама "Панскі дом" і "Мажэйкаўская".

Паводле інфармацыі УВД Гродзенскага аблвыканкама, падпольны завод існаваў у Гродне каля года. У ім было задзейнічана, акрамя гаспадара кватэры, не менш за 5-6 чалавек. Падробныя алкагольныя напоі пастаўляліся як на замежны, так і на айчынны рынкі. Затрыманы прызнаў, што толькі за жнівень месяц ад продажу сваёй прадукцыі ён зарабіў 6800 долараў ЗША.

Юлія ДАРАШКЕВІЧ.

Баранавіцкі «Шаг» прыйдзе са Смаленска

Рэдактар баранавіцкай "Местной газеты "Шаг" Анатоль Вайцяхоўскі спадзяецца на хуткае аднаўленне выхаду выдання. Чакаецца, што пасля таго як газету адмовіліся друкаваць беларускія друкарні, чарговы нумар будзе адрукаваны ў Смаленску.

Аляксей ШЭІН.

Наш хлопец вызначыўся за акіянам

Цудоўны падарунак сабе, сваім бацькам і настаўнікам зрабіў 16-гадовы навучэнец Лужаснянскай школы-інтэрната-гімназіі для адораных дзяцей Уладзімір Керус. Выступаючы на Міжнароднай алімпіядзе па інфарматыцы ў ЗША, падлетак з вёскі Жыгулі Верхнядзвінскага раёна заваяваў сярэбраны медаль. Атрымаць высокую ўзнагароду было вельмі цяжка, бо з юным пасланцам Беларусі спаборнічалі 523 "алімпійцы" з 75 краін свету.

Дырэктар славутай вялікімі поспехамі сваіх навучэнцаў школы-інтэрната ў Лужасне, што пад Віцебскам, Уладзімір Уладзіміравіч Шыцько, даведаўшыся аб "зорным" выступленні выхаванца школы ў Злучаных Штатах, неадкладна павіншаваў не толькі самога прызёра, але і ягонага настаўніка Аляксандра Кандратовіча, і бацькоў Валодзі — верхнядзвінскага мастака Віктара і зубнога тэхніка Аліну Керусаў за дастойнае выхаванне працавітага і настойлівага сына. Валодзя Керус заявіў пра сябе як пра адоранага інфарматыка яшчэ летась, калі яму не было і 15 гадоў. Тады выхаванец з Лужаснянскага інтэрната атрымаў дыплом І ступені на рэспубліканскай алімпіядзе па інфарматыцы. Сёлета, скончыўшы базавы школьны курс толькі на "выдатна", Валодзя Керус перайшоў у 10 клас. Захапленне камп'ютэрнымі тэхналогіямі не замінае хлопцу актыўна займацца спортам — футболам і валейболам.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

SOS!

Хай сабе цячэ, *альбо* Крыніцы небяспекі

На скрыжаванні вуліцы Ангарскай і Партызанскага праспекта ўжо шмат гадоў час ад часу цякуць крыніцы. Гэта не з'ява прыроды — з-пад люкаў каналізацыйных калодзежаў струменяць нечыстоты. Брудная, з дрэнным пахам вада цячэ пад коламі гарадскога транспарту некалькі дзясяткаў метраў да "лівнёўкі". Яе пырскі ляцяць на людзей, што стаяць на прыпынку. Мокрым абуткам пасажыры будуць разносіць яе па вуліцы, у метро, у салоны аўтобусаў і тралейбусаў. Гэтым летам такое бачыў ужо амаль кожны дзень.

Магчыма, хтосьці з чытачоў з'едліва ўсміхнецца — во, ўбачыў! Я таксама не лічу гэта за цуд, але ж сітуацыя вельмі небяспечная. Апошнім часам у сродках масавай інфармацыі з'явіліся паведамленні аб тым, што энтэравірусныя інфекцыі пераносяцца паветрана-кропельным шляхам. Гэта значыць, што, старанна вымыўшы рукі перад ядой, мы не пазбаўляемся небяспекі атрымаць сапсаванне страўніка, праехаўшы, напрыклад, у перапоўненым гарадскім транспарце.

Асабліва небяспечна тое, што "крыніцы" цякуць літаральна побач са станцыяй метро "Магілёўская". Няма сумнення, што на вуліцу выцякае толькі невялікая частка нечыстот. Астатняе — а гэта, я лічу, многія сотні, а то і тысячы кубаметраў — дубіць нас прасочваецца ў глебу вакол падземелля станцыі. Дарэчы, апошнія тыдні ўжо "крыніцы" сталі цячы значна часцей. Забруджаная глеба надоўга, калі ўжо не назаўсёды, будзе ў сваю чаргу крыніцай небяспечных хвароб, бо нават самая дасканалая гідраізаляцыя не засцеражэ вестыбюль і тунэль у межах станцыі ад хваробатворных мікробаў і вірусаў. А ўжо цягнікі расцягнуць іх па ўсім горадзе. Наўрад ці можна прыдумаць больш эфектыўны спосаб заразіць насельніцтва горада.

Дзіўна, што ніхто на гэтую небяспеку не звярнуў увагі — ні раённыя і гарадскія ўлады, ні работнікі метро, ні самі гараджане.

У вольную хвіліну зайшоў у Заводскі выканкам. Кіраўнікоў у яго прыёмнай зранку не чакалі, кабінеты намеснікаў таксама былі зачынены. У адсутнасць начальнікаў турбаваць шэраговых супрацоўнікаў сваім "непрыстойным" пытаннем было безнадзейна...

Я звярнуўся да спецыялістаў упраўлення "Мінскметрапалітэна". Вельмі занятыя справамі людзі не пашкадавалі часу, каб пераканаць, што ўсе мае сумненні і страхі наконт таго, што метро можа стаць крыніцай небяспечнай інфекцыі, дарэмныя. Надзейнасць падземных збудаванняў станцый і тунэляў адпавядае вышэйшым сусветным стандартам, а прыбіральшчыцы па адпаведным графіку мыюць і мятуць падлогу ў вестыбюлях. Метрапалітэн клапоціцца і шануе сваіх пасажыраў. "Дзякуй Богу!" — сказаў я сабе і паехаў дадому.

Выйшаў на "Магілёўскай" з метро і пайшоў да тралейбуса. На прыпынку нейкі чалавек у светлых штанах спытаўся ў мяне:

— Няўжо тут ішоў дождж, увесь жа дзень неба было ясна?

— Ды не, вунь каналізацыю прарвала. Цячэ і цячэ, і нікому да таго няма справы, — растлумачыў я.

— Ну і хай сабе цячэ, — спагадліва сказаў чалавек.

У той момант кола падыходзячага тралейбуса чмякнула па лужыне, і на штанах мужчыны з'явіліся брудныя пырскі. Чалавек разгублена агледзеў вопратку, потым чамусьці злосна глянуў на мяне і пайшоў у салон...

Турбаваць за сваёю мне раптам расхацелася. Абыходзіць нечыстоты я даўно ўжо прыстасаваўся. Хай сабе цякуць...

Міхась ЗАПОЛЬСКІ.

КОНФЛИКТ

Как по моим жалобам возбудили пять уголовных дел

Написать в "Народную волю" вынудила меня обстановка, сложившаяся в колхозе имени Чапаева Барановичского района. Мне хочется рассказать о том, как простой человек может попасть в очень сложную ситуацию. И только из-за того, что кто-то ворует, вернее — "берет" колхозное добро как свое, пользуется им как личным, используя служебное положение, занимается подлогом документов на получение кредита в банке, списывает свои воровские грехи на умерших. Но если человек является невольным свидетелем всех этих противозаконных действий, то спокойная жизнь для него обрывается моментально, теряется здоровье, он терпит в свой адрес всевозможные оскорбления в присутствии других людей. Но терпению приходит конец. Каждый, в конце концов, должен получить по заслугам.

А теперь по порядку. В декабре 2002 года Барановичское межрайонное управление Комитета государственного контроля проводило проверку финансово-хозяйственной деятельности колхоза имени Чапаева по анонимной жалобе. Результат проверки, т.е. акт, был направлен в Барановичский райисполком, РОВД, районную прокуратуру для принятия мер воздействия к должностным лицам хозяйства, которые допустили правонарушение, выразившееся в бесконтрольном и расточительном использовании автотранспорта и списании ГСМ на служебные автомашины, исчезновении пяти тонн элитного семенного картофеля, нарушении договоров на ремонт основных средств, порядка их списания, отсутствии лицензии на розничную торговлю, которая ведется в хозяйстве, и составлении фиктивных документов на получение кредита в банке и многом, многом другом. Но результатом мер, принятых вышеуказанными органами, был, наверное, легкий испуг для некоторых специалистов колхоза, в кассу колхоза были уплачены незначительные суммы ущерба — и на этом все.

Но история продолжается. Председателя колхоза и некоторых специалистов, наверное, больше всего заинтересовал не акт проверки, а тот человек, который посмел написать анонимку на их "добросовестное" отношение к своим обязанностям. Тень подозрения пала на меня, ранее, на протяжении 18 лет, работавшую секретарем правления колхоза, а ныне занимающую должность диспетчера колхоза. Действительно, кто же еще мог написать анонимку? Ведь я много знаю, была в курсе всех дел — вслух размышлял председатель колхоза Владимир Николаевич Михалкевич.

И жизнь для меня после этого превратилась в кошмар. Председатель колхоза на утренних планерках при специалистах стал оскорблять меня, обзывать, унижать.

В должностные функции диспетчера вменил обязанности, не соответствующие этой должности. Пришлось вызвать специалистов Управления сельского хозяйства, чтобы разумно и грамотно решить вопрос об обязанностях диспетчера.

Председатель предложил профкому колхоза повторное сокращение моей должности (это второе сокращение в течение года), но хочется сказать большое спасибо председателю профкома К.А.Слижу и членам профкома, что ни один из них не дал согласия на мое сокращение, ведь все они знают о сложившейся абсурдной ситуации.

Тогда Михалкевич предупредил главного инженера, чтобы тот следил за моей работой ежечасно, ни на одну минуту никуда не отпускал, не подписывал никаких отгулов.

Председатель профкома получил выволочку за то, что выдал мне санаторную путевку.

В зимнее время на протяжении некоторого времени помещение диспетчерской не отапливалось, и когда я обратилась к председателю колхоза с просьбой сократить мой рабочий день, так как невозможно было находиться в неотапливаемом помещении семь часов, или хотя бы разделить его на части с перерывом, для того чтобы согреться в теплом помещении, то получила отказ. Пришлось обратиться по телефону в Барановичский ЗЦГиЭ и в инспекцию по труду, по поводу того, что наниматель не соблюдает СНиП по содержанию административных помещений. И только тогда председатель колхоза дал указание инженерной службе решить вопрос об отоплении диспетчерской, что было сделано в течение одного дня.

Находясь долгое время на рабочем месте в холодном помещении, я, естественно, заболела и обратилась за медпомощью к специалисту фельдшерско-акушерского пункта д.Полонечка. И что вы думаете? Председатель колхоза вызвал к себе в кабинет заведующую ФАПом и стал расспрашивать о моей болезни.

За время посевной я заработала девять отгулов за работу в выходные и праздничные дни. Когда я письменно обратилась к председателю колхоза с просьбой об их предоставлении, то получила на руки выписку из решения правления, что свои отгулы могу забрать зерном с нового урожая. Понятно, зарплату можно выдать зерном, и то с согласия работника, но отгулы есть отгулы. Такой "грамотный" ответ, наверное, можно занести в книгу рекордов.

Просто не верится, как это все я смогла пережить, вытерпеть. Мне до слез обидно было за то, что, честно отработав 18 лет в приемной, я вынуждена сносить такие издевательства. И однажды я решила: а почему я должна сносить это хамство? Тем более от кого? От человека, который нечист на руку. Чтобы по-настоящему выявить и доказать противозаконные действия председателя колхоза и некоторых ему потакающих специалистов, я написала обо всем, что знала, в Администрацию президента и республиканскую прокуратуру.

Через некоторое время начались проверки моих заявлений сотрудниками УБЭП УВД Брестского облисполкома, ОБЭП РОВД Барановичского райисполкома, КРУ облсельхозпрода Барановичской районной прокуратуры. УБЭП УВД дважды проводил проверку фактов, но результаты меня не удовлетворяли. Брестская областная прокуратура дважды возвращала эти материалы на доследование. Барановичская прокуратура также почему-то не смогла найти подтверждение ни одному из фактов противозаконной деятельности председателя колхоза, указанных в моем заявлении.

Зная точно, что все указанные в моих заявлениях факты имеют место, я решила обратиться в Барановичский городской отдел КГБ с заявлением на имя начальника отдела П.А.Волощука. Приняв заявление, его не положили "под сукно", а при первой же проверке сотрудниками отдела было доказано, что указанные в заявлении факты имеют место и противозаконная деятельность председателя колхоза и некоторых специалистов действительно подтверждается. УВД Брестского облисполкома также в очередной раз направляет в колхоз имени Чапаева своих сотрудников во главе с начальником отдела УБЭП УВД подполковником милиции В.Н.Дидковским. В течение одной недели были собраны материалы, подтверждающие противозаконные действия председателя колхоза и некоторых специалистов. В результате Барановичская районная прокуратура возбуждает в конце июня пять уголовных дел в отношении должностных лиц колхозов имени Чапаева и имени Ленина.

Но я считаю, что и сейчас не все факты раскрыты. Вот, например, возбуждено уголовное дело в отношении лица, которое написало фиктивный протокол собрания колхозников на получение кредита в банке, а в отношении другого лица, которое подписало фиктивную выписку из этого протокола на получение кредита в банке, уголовное дело почему-то не возбуждено. Второй пример: есть факт исчезновения пяти тонн элитного семенного картофеля в колхозе имени Чапаева, но уголовное дело возбуждено против должностного лица колхоза имени Ленина, где этот картофель был списан, а вот в отношении должностных лиц колхоза имени Чапаева, которые получали картофель на экспериментальной базе, разгружали его в склад колхоза и отправляли с этого склада неизвестно куда и неизвестно кому, уголовное дело почему-то до сих пор не возбуждено. А может, это не является преступлением?

Еще в своем письме я хочу отметить позицию председателя Барановичского райисполкома А.Ф.Добыша в отношении заявлений. 6 июня в колхозе имени Чапаева проходило собрание колхозников, на котором присутствовало более ста человек. Выступая, А.Ф.Добыш потребовал от меня, чтобы я рассказала колхозникам о том, как "умудрилась написать аж пятнадцать жалоб" во все инстанции о негативных фактах в колхозе, которые, мол, не находят своего подтверждения. По моему мнению, наверное, это одна из причин упорной нераскрываемости преступлений, если такую позицию занял председатель райисполкома. Он предложил колхозникам принять на данном собрании решение о прекращении со мной всякой переписки, "так как ее факты не подтверждаются". А также пообещал, что разошлет ответы во все инстанции о прекращении со мной всякой переписки. Имеется у меня два официальных ответа за подписью А.Ф.Добыша по этому вопросу.

Непонятно, как можно считать мои заявления необоснованными, если по ним возбуждено пять уголовных дел, а может, будет еще больше, если у меня хватит сил и здоровья на дальнейшую борьбу с расхитителями колхозной собственности. Если серьезно отнестись к акту проверки хозяйства госконтролерами, то председатель колхоза должен получить серьезное взыскание хотя бы за то, что, игнорируя Указ президента, запрещающий получение заработной платы руководителями раньше подчиненных, он все-таки, не думая о колхозниках, в первую очередь заботился о своем кармане. Это, кстати, отражено в акте проверки.

В настоящее время в нашем колхозе, невзирая на многочисленные проверки, происходят странные дела. Вот, например: в середине августа 2003 года был заключен договор с какими-то коммерсантами о приобретении у них тракторного прицепа ПИМ-40 б/у за 11,5 миллиона белорусских рублей. Но колхозники к этой сделке отнеслись неадекватно, и при проверке хозяйства контролерами этот договор был аннулирован, а прицеп возвращен коммерсантам. Где это видано, чтобы бывший в употреблении прицеп стоил таких денег?

Я не буду загружать газету и читателей десятком других самых разных фактов. Для меня важно через эту публикацию привлечь внимание тех, кто по своим должностным обязанностям должен давать соответствующую оценку любому факту противоправного характера. А в пяти возбужденных уголовных делах таких фактов предостаточно. Надеюсь, читатели "Народной воли" узнают о результатах их рассмотрения в строгом соответствии с нашими законами.

Ирина ЗУЙ,
диспетчер
колхоза имени Чапаева
Барановичского района.

ЧИТАТЕЛЬ ПРЕДЛАГАЕТ

Льготное строительство жилья: жизнеспособно ли оно?

За время существования СССР население привыкло, что жилье **получают**, а не покупают. Хотя бесплатным может быть только сыр в мышеловке. Косвенным образом в любом случае жилье каждый из нас оплачивал. За счет недополучения зарплаты, за счет выплаты налогов и т.д.

В изменившихся социально-экономических условиях государство не может бесплатно обеспечивать жильем, а доходы большинства населения не позволяют жилье покупать. Как выход решено было выдавать льготные долгосрочные рублевые кредиты под низкий процент, что из-за обесценивания рубля фактически означало продажу жилья по цене, в десятки раз ниже себестоимости. Такая политика привела к тому, что в настоящее время получить льготный кредит на строительство молодой семье почти нереально.

Я считаю, что в нынешних условиях возможно повернуть ситуацию в лучшую сторону. Для этого необходимо изменение жилищной политики. Путей несколько, но общим условием является осознание того, что человек должен **покупать** жилье по цене, не ниже **себестоимости**.

Я не буду рассматривать варианты коммерческого и ипотечного кредитования, а хочу больше остановиться на другом варианте. Это льготное валютное кредитование строительства, т.е. выдача валютных кредитов на срок порядка 20—40 лет под 3—5% годовых на 100% стоимости квартиры.

Преимущества данного кредита для государства очевидны: кредит не обесценивается, как рублевый, что позволяет направлять средства, выплачиваемые населением по кредиту, на кредитование следующих застройщиков. Получается, что средства будут циркулировать в сфере льготного жилищного строительства.

Но только изменением кредитной политики не обойтись. Теоретически за счет льготных кредитов должно строиться именно социальное жилье. Под социальным жильем подразумевается жилье с типовыми потребительскими качествами, т.е. квартира в типовом панельном доме. Мне странно видеть, когда за льготные кредиты строятся кирпичные дома улучшенной планировки. Здесь также необходимы кардинальные перемены. Причем перемены такие, которые бы максимально исключили возможность спекуляции на льготном строительстве.

В настоящее время жилищный рынок делится на первичный и вторичный, которые взаимопересекаются. Мое предложение заключается в том, что государство должно создать отдельный рынок льготных квартир. Этот рынок должен объединить все квартиры, построенные с использованием льготного кредита. На таком рынке все сделки купли-продажи будут проходить с участием государства, т.е. продать квартиру возможно будет только государству, как и купить (по очереди) — только у государства. Еженедельно должен составляться региональный (районный) перечень продаваемых квартир. Для совершения этих сделок необходимо разработать простую и понятную для большинства населения методику исчисления стоимости квартиры в валюте. Например, за каждый год использования стоимость квартиры уменьшается на 0,5% от ее стоимости в предыдущем году. К примеру, строительство квартиры стоит 18.000 долларов и ее возраст составляет два года, значит, текущая стоимость исчисляется следующим образом:

18.000 - (18000 : 100 * 0,5) = 17910 (стоимость через один год).

17.910 - (17910 : 100 * 0,5) = 17820,45 (стоимость через два года).

Дополнительно должны быть рассчитаны повышающие и понижающие коэффициенты (за капитальный ремонт; за повреждение дома, затронувшее несущие конструкции и т.д.). Конечно, такая схема будет упрощенной. Она не будет учитывать косметический ремонт, проведенный жильцом за собственные средства. Но не забывайте, что мы ведем речь о социальном жилье. А такое жилье и "евроремонт" — понятия, далекие друг от друга. После покупки квартиры государство обязано реализовать ее на вышеуказанном рынке за льготный кредит очереднику, нуждающемуся в улучшении жилищных условий. Эта схема позволяет даже проводить обмен жилья в пределах рынка льготных квартир при рождении детей (т.е. при появлении ситуации, когда вновь появляется необходимость в улучшении жилищных условий). При возникновении вышеуказанной ситуации государству продается имеющаяся в наличии квартира, а взамен (в первоочередном порядке) строится либо покупается квартира большей площади (также за льготный кредит). Немаловажным фактором является то, что за обмениваемую квартиру может быть еще не погашен кредит, и остаток кредита присоединяется к вновь выдаваемому.

Рассмотрим пример:

Продается квартира стоимостью (на момент продажи) 15.000 долларов, из которых остаток по кредиту составляет 10.000 долларов, значит, продавец за свою квартиру получает 5000 "зеленых" (15.000 - 10.000). Покупается квартира за 25.000 баксов. После вычитания 5000 (полученных за проданную квартиру) остается 20.000 долларов, на которые предоставляется новый льготный кредит. Следует учесть, что выдача таких кредитов будет осуществляться только при наличии дохода, позволяющего производить ежемесячные выплаты по кредиту. В данном случае выплаты по кредиту не будут превышать 100 долларов (условия: срок — 40 лет, 3% годовых).

Теперь подведем итоги. Отрицательным моментом данных нововведений для очередников является существенное повышение выплат по кредиту. Положительными же моментами будут:

1. для очередников:

— увеличение количества выдаваемых кредитов, т.е. более быстрое "продвижение" по очереди;

— упрощение обмена квартиры, повышение безопасности этих сделок;

— "прозрачность" рынка льготных квартир;

2. для государства:

— выход на безубыточность льготного строительства;

— отсутствие необходимости привлекать значительные средства на льготное строительство из других статей бюджета;

— повышение качества жизни молодых семей и, как следствие, возможное повышение уровня рождаемости и снижение количества разводов.

Хочу еще раз подчеркнуть, что пора привыкнуть оплачивать свои потребности и отвыкнуть от "халявы", которая была доступна далеко не всем.

Олег ЮРКИН.

КРИМИНАЛ

За «внимание» к чужой сумочке — более четырех лет

Не успела зашедшая в "час пик" в троллейбус седьмого маршрута гомельчанка прокомпостировать талончик, как почувствовала "внимание" к своей сумочке, висевшей на плече. Заметив расстегнутый замок-молнию, она потребовала от вошедшего следом молодого человека возвратить исчезнувший в мгновение ока кошелек.

Поднявшийся в салоне скандал удалось "погасить" на следующей остановке сотруднику милиции, ехавшему на задней площадке этого же троллейбуса. Кошелек в присутствии пассажиров-свидетелей был отобран, а "щипач" доставлен в ближайший отдел внутренних дел.

За кражу находившихся в кошельке двух тысяч рублей и студенческого билета суд Советского района Гомеля отправил тридцатилетнего и уже трижды судимого наркомана Святослава Кругляка в ставшую уже "родной" колонию строгого режима на четыре года и два месяца. Во время отсидки вор будет проходить курс принудительного лечения от наркомании.

Валерий КОЗУБОВ.

Гомель.

Міхаіл Падгайны ўзначаліў «Белсаюздрук»

Былы міністр інфармацыі Міхаіл Падгайны прызначаны генеральным дырэктарам рэспубліканскага аб'яднання "Белсаюздрук" Міністэрства інфармацыі.

М.Падгайны прызнаўся, што пасля адстаўкі з пасады міністра яму быў зроблены шэраг прапаноў аб працы ў камерцыйных структурах. "Але гэта крыху не мае, таму я зараз займаюся той справай, якую ведаю. Вось чаму на гэтай пасадзе я змагу прынесці карысць дзяржаве", — лічыць М.Падгайны.

Марат ГАРАВЫ.

Спіс беспрацоўных папаўняецца

Колькасць афіцыйна зарэгістраваных беспрацоўных у Беларусі на пачатак верасня склала 140 тысяч 681 чалавек. Паводле звестак Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі, гэта на 13,5 працэнта больш, чым на пачатак верасня мінулага года.

З іх дапамогу па беспрацоўі атрымліваюць каля 65 тысяч чалавек. Сярэдні памер дапамогі складае 21 тысячу 168 рублёў (у два разы менш за мінімальную зарплату).

Паводле звестак дэпартамента па занятасці міністэрства, самы высокі ўзровень беспрацоўя зарэгістраваны ў Віцебскай вобласці — 4,5 працэнта ад агульнай колькасці эканамічна актыўнага насельніцтва. Найбольш нізкі паказчык у Мінску — 1,7 працэнта. У сярэднім па краіне на 1 верасня ўзровень беспрацоўя склаў 3,2 працэнта.

Полацку патрэбны свой тэатр

Упершыню за ўсю сваю амаль 80-гадовую гісторыю (калі не лічыць перыяду эвакуацыі трупы падчас вайны) Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Якуба Коласа адкрыў чарговы творчы сезон не на асноўнай, віцебскай, сцэне, а "на выездзе" — у Полацку.

Менавіта ў гэтым старажытным горадзе адбылася прэм'ера спектакля па п'есе маладога, але ўжо вядомага за межамі нашай краіны беларускага драматурга Андрэя Курэйчыка "П'емонцкі звер" у пастаноўцы рэжысёра Юрыя Лізянгевіча, які даверыў ролі не толькі спрактыкаваным акцёрам старшага і сярэдняга пакаленняў коласаўцаў, але і зусім "зялёнай" моладзі, некаторыя прадстаўнікі якой толькі што атрымалі дыпломы Нацыянальнай акадэміі мастацтваў, дзе вучыліся, так бы мовіць, без адрыву ад вытворчасці: пяцёра студэнтаў-завочнікаў паміж экзаменацыйнымі сесіямі працавалі ў родным тэатры і засвойвалі акцёрскае майстэрства на занятках з карыфеямі коласаўскай сцэны. Сярод "дамашніх" выкладчыкаў быў, дарэчы, і пастаноўшчык "П'емонцкага звера" Ю.Лізянгевіч, які палічыў магчымым уключыць сваіх выхаванцаў у прэм'ерны спектакль у Полацку.

Новая пастаноўка віцебскіх артыстаў у гарадскім Доме культуры Полацка азнаменавала стварэнне на радзіме Францыска Скарыны філіяла тэатра імя Я.Коласа. Не выключана, што з цягам часу філіял пераўтворыцца ў самастойны гарадскі тэатр Полацка, жыхары якога даўно мараць аб з'яўленні такой установы. Прагу палачанаў да тэатральнага мастацтва яскрава пацвердзіў шалёны поспех коласаўскай прэм'еры: мясцовая публіка доўга не адпускала выканаўцаў дружнымі воплескамі і крыкамі "брава".

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Народная Воля 12 ВЕРАСНЯ 2003 г.

Расіяне лічаць Уладзіміра Пуціна найбольш паслядоўным прыхільнікам інтэграцыі

31 працэнт расіян лічаць прэзідэнта Расіі Уладзіміра Пуціна найбольш паслядоўным прыхільнікам інтэграцыйных працэсаў на постсавецкай прасторы. Пры гэтым 57 працэнтаў назвалі цяперашнюю інтэграцыйную палітыку Расіі неэфектыўнай. Такія звесткі атрыманы Цэнтрам сацыялагічных даследаванняў расійскага Фонду нацыянальнай і міжнароднай бяспекі. Даследаванне праводзілася з 18 па 29 жніўня ў 16 гарадах Расійскай Федэрацыі. Апытаны былі 1517 чалавек.

Паводле звестак Цэнтра, нязначна ўступае Уладзіміру Пуціну прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, якога найбольш паслядоўным прыхільнікам аб'яднання на постсавецкай прасторы лічаць 28 працэнтаў расіян.

За ім ідзе старшыня Дзяржаўнай думы Расіі Генадзь Селязнёў — 18 працэнтаў, прэзідэнт Казахстана Нурсултан Назарбаеў — 17, лідэр Камуністычнай партыі Расійскай Федэрацыі Генадзь Зюганаў — 15, дзяржаўны сакратар Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі Павел Барадзін — 14, мэр Масквы Юрый Лужкоў — 12, прэзідэнт Украіны Леанід Кучма — 5 і лідэр Ліберальна-дэмакратычнай партыі Расіі Уладзімір Жырыноўскі — 2.

29 працэнтаў рэспандэнтаў лічаць, што найбольш садзейнічала б працэсам аб'яднання былых рэспублік СССР перамога на парламенцкіх выбарах у Расіі (снежань 2003 года) КПРФ.

На другім месцы з 19 працэнтамі знаходзіцца партыя "Адзіная Расія".

Юрый ПАЦЁМКІН.

ПРВЕТ ИЗ ЛОНДОНА

«Ангел» фюрера

В историю Британии последних ста лет имя "Диана" вписано дважды и принадлежит двум женщинам с похожими судьбами. Обе они родились в аристократических семьях, обе в свое время считались умницами и красавицами, обе потрясли устои своего общества... Об одной Диане, принцессе, знает весь мир. Ее смерть оплакивали миллионы. О другой Британия предпочитала не вспоминать...

Леди Диана Мосли

Она родилась 17 июня 1910 года в семье Митфордов, принадлежащей к элите британского общества. Ее друзьями были Уинстон Черчилль и писатель Ивлин Во. В 18 лет леди Диана стала женой сэра Гиннеса. Однако их семейное счастье было недолгим. Через три года Диана влюбляется в лидера британских фашистов Освальда Мосли и уходит от мужа. Сэр Мосли слыл среди британцев незаурядной личностью. В 1935 году он был самым молодым депутатом парламента и основателем Британского союза фашистов. Заметим, в то время фашизм как идеология еще никого не пугал. Это спустя 6 лет мир содрогнется от ужасов Треблинки, Дахау, Освенцима. А в 30-е годы фашизм был моден в Европе, депутат Британского парламента с фашистскими убеждениями не вызывал у общества возмущения. Скорее даже наоборот. В среде, традиционно именуемой "прогрессивным человечеством", считалось, что западное общество загнивает, деградирует, и только фашизм способен его спасти. К примеру, философ Николай Бердяев говорил, что "фашизм хорош хотя бы уже тем, что направлен против бессодержательного либерализма, против индивидуализма, против юридического формализма. Все лучше, чем демократия". Диана и Освальд Мосли были того же мнения и мечтали о торжестве фашизма в Великобритании... Фюрер называл ее ангелом.

Они поженились в 1936 году. Свадьбу отпраздновали в "кругу друзей", в берлинском доме доктора Йозефа Геббельса. С тех пор супруги стали частыми гостями всевозможных фашистских конгрессов. Адольф Гитлер называл леди Мосли "ангелом". Сама же Диана в своих мемуарах говорила, что немецкий диктатор обладал "завораживающим взглядом".

"С ним можно было говорить о многих вещах, он был очень интересным человеком," — писала она.

Дружеские отношения супругов Мосли с Гитлером не могли не тревожить Британские спецслужбы. Лондон помнил недавнюю трагедию Временного правительства в России, когда Керенский не решился арестовать Ленина с Троцким и в итоге страна полетела в тартарары. Поэтому лидер британского союза фашистов и его жена были предусмотрительно изолированы в тюрьме Холлоуэй. Причем власти всегда считали Диану более опасной, чем ее супруг. Она была умна, честолюбива и готова на все ради своих убеждений.

Кстати, в аристократической семье Митфорд кроме Дианы было еще 5 сестер, среди которых одна (Юнити) тоже была очарована фашизмом, а другая (Джессика) состояла в компартии...

Черное пятно

Супруги Мосли вышли из тюрьмы в 1943 году. К этому времени британцы уже знали, что такое фашизм, и шансов посеять смуту в умах соотечественников не было. До 1950 года Диана и Освальд оставались в Великобритании, а затем переехали во Францию, где 30 лет спустя лидер британских фашистов умер в полном политическом забвении. Леди Диана скончалась несколько недель назад в возрасте 93 лет в Париже.

В официальном сообщении о смерти, опубликованном газетой "Таймс", не сообщалось о причинах смерти, а лишь говорилось "почила с миром".

До конца своих дней леди Диана Мосли была изгоем в своей стране, "черным пятном" на мундире британской аристократии.

Что же касается ситуации в Европе, "прогрессивное человечество", как и в 30-х годах, кричит о деградации, о том, что демократия — это худшая из политических систем, лучше которой пока ничего не придумали.

**Евгений СУЛЫГА,
собственный корреспондент
газеты "Народная воля"
в Великобритании.**

ЛЮБОПЫТНО

Любитель секса по телефону избил свою постоянную собеседницу

Клиент румынской службы "Секс по телефону" напал на ее сотрудницу, с которой регулярно общался, после того, как увидел ее лицо, сообщает информационный сайт Ananova.

В магазине в городе Плоешти, находящегося на юге страны, он обратил внимание на знакомый голос. Развлекавшая его собеседница покупала петрушку. Мужчина подошел к ней и заявил, что воображал ее необыкновенной женщиной с идеальными формами, и теперь чувствует себя обманутым, за что и отомстит.

Пострадавшая, назвавшая себя Эллой, сказала в интервью местным журналистам: "Я не такая уж привлекательная, одна нога у меня короче другой, и мне трудно найти работу. Когда я, наконец, устроилась, то это случилось только потому, что у меня особый голос, который заводит мужчин".

"Пока ты работаешь, клиенты никогда не знают, кто на другом конце провода. Я думаю, они верят, что я совершенство, но это не так. А тот, кто напал на меня, является нашим постоянным клиентом, и когда он звонит, то спрашивает именно меня", — добавила она.

Несмотря на этот эксцесс, Элла не собирается менять работу.

Американец отправил себя в Техас грузовым рейсом

Житель Нью-Йорка Чарльз МакКинли улетел в Даллас в багажном отделении самолета, не замеченный службой охраны авиакомпании, сообщает CNN.com. 25-летний МакКинли решил сэкономить на поездке к своему отцу, и вместо того чтобы купить пассажирский билет, отправил себя в Техас в деревянном ящике грузовым рейсом компании Kitty Hawk Inc.

Грузовой самолет совершил несколько посадок и дополнительных загрузок по маршруту следования. Однако обслуживавший этот рейс персонал компании не выявил ничего подозрительного в багажном отсеке самолета.

Водитель грузовика, доставивший из аэропорта Далласа ящик с якобы компьютерным оборудованием на адрес отца МакКинли, застыл от удивления, когда из деревянного ящика вылез молодой человек, собрал остатки содержимого, и, поблагодарив за доставку, отправился к своему адресату. Придя в себя, водитель вызвал полицию.

Чарльз МакКинли был задержан и помещен под стражу. До сих пор не ясно, каким образом он запаковал себя в ящик, а также, как ему удалось провести столько времени в закрытом пространстве. По факту правонарушения начато расследование, к которому подключены агенты ФБР. Им предстоит выяснить, не явилась ли данная выходка репетицией для доставки нелегальных иммигрантов в США.

Кроме того, служба безопасности компании Kitty Hawk, обеспокоенная случившимся, выдвинула обвинение против МакКинли в нарушении правил авиапередвижения. Пока неизвестно, какое наказание понесет МакКинли за свой проступок.

Как отмечает CNN, руководство компании Kitty Hawk, возможно, будет отвечать перед Конгрессом США за халатность в обеспечении безопасности авиаперевозок. Представители компании признали свою вину и выразили готовность усилить меры безопасности не позднее чем 1 октября 2003 года.

Эстонские ученые считают сказку про Белоснежку вредной

Ученые из Тартуского университета предложили убрать из школьной программы сказку про Белоснежку и семь гномов. В результатах проведенного ими исследования говорится, что хозяйственная Белоснежка представляет собой неподходящий для современных детей образ женщины как домохозяйки. Саму сказку ученые посчитали глупой и наивной, Белоснежку — простушкой, позволяющей себя обманывать, а уборку и стирку в домике гномов — платой за проживание, говорится в газете.

Авторы исследования предлагают по возможности увязывать все рекомендуемые школьной программой произведения с современностью.

ДАЙДЖЕСТ

В архиве Британской библиотеки нашли неизвестную пьесу Агаты Кристи

Неизвестная пьеса Агаты Кристи, написанная более 70 лет назад, была найдена в архивах Британской библиотеки. На счету британской писательницы, известной прежде всего детективными историями, всего несколько пьес, хотя одна из них — "Мышеловка" — идет на лодондонской сцене несколько десятков лет. Созданная в 1925 году "Тайна замка Чимниз" (The Secret of Chimneys) рассказывает ту же шпионскую историю о европейской политике 1930-х годов, что и одноименный роман Кристи. Пьеса будет впервые сыграна в октябре 2003 года в канадском театре Vertigo Mystery (Калгари), чей художественный руководитель и помог извлечь это произведение на свет.

Сначала он связался с единственным внуком писательницы Мэтью Причардом и сообщил ему о том, что уверен в существовании такой пьесы. Тот, оставаясь в недоумении, переадресовал вопрос Британской библиотеке, которая хранит экземпляры всех зарегистрированных у нее пьес. Таким образом, "Тайна замка Чимниз", ни разу не ставившаяся на профессиональной сцене, все-таки была отыскана. Прочитав пьесу, Мэтью Причард предположил, что она могла быть забыта из-за того, что не является типичным детективом его бабушки.

Антиглобалист покончил с собой на демонстрации

В мексиканском Канкуне, где проходит конференция Всемирной торговой организации (ВТО), во время акции протеста покончил с собой известный антиглобалист из Южной Кореи Ли Кван Хэ. Погибший ранее был депутатом южнокорейского парламента, а после руководил национальной ассоциацией фермеров и рыбаков. Во время демонстрации нанес себе удар ножом в сердце и скончался через несколько часов в местном госпитале.

Проходящая в Канкуне конференция ВТО посвящена проблемам торговли сельскохозяйственной продукцией. В ней принимают участие представители 146 стран.

В Эфиопии от малярии погибли более 4 тысяч человек

В эфиопской провинции Годжам в результате эпидемии малярии за последних четыре месяца погибли более 4 тыс. человек. Согласно данным Министерства здравоохранения Эфиопии, под угрозой заражения малярией находятся 75% населения страны, ежегодно регистрируется около 5 миллионов случаев заболевания. "Примерно 4,2 тыс. человек погибли во время эпидемии малярии, вызванной использованием застойной воды, которая служит средой для размножения москитов в период с мая по август в Годжаме", — сказал представитель полиции провинции, подчеркнув, что многих можно было бы спасти, если бы имелись соответствующие лекарства.

Задумавший стать киллером школьник в порядке тренировки убил адвоката

Найден убийца известного в Литве адвоката Руслана Рожкова, зарезанного в начале сентября в Клайпеде. Выяснилось, что адвоката убил 16-летний школьник Артурас Стракшис. Он же нанес 15 ножевых ран сыну адвоката. По сведениям издания, Стракшис жил по соседству с семьей Рожковых и был хорошо знаком с адвокатом и его сыном Тахиром. Сообщается, что все знакомые Стракшиса считали его спокойным и приветливым подростком. Он неплохо учился, занимался спортом, в 2003 году победил на чемпионате Литвы по боксу среди юношей.

Как пишет издание, 9 сентября, давая показания по делу об убийстве Рожкова, Стракшис признался следователям, что решил стать наемным убийцей, а на адвокате захотел попрактиковаться.

Минфин США отмечает прогресс в блокировании счетов террористов

Министерство финансов США заявило, что отмечает прогресс в прекращении потока финансирования террористических организаций. "Наши усилия и внимание мировой общественности к этой проблеме значительно затруднили террористам подготовку их атак. Война с финансированием терроризма, как и война с терроризмом в целом, — это длительная борьба", — говорится в заявлении Министерства финансов. Со времени терактов были заморожены 1439 счетов, на которых содержалось более 136,7 миллиона долларов.

Буш встретился с далай-ламой

Президент США Джордж Буш встретился с далай-ламой и призвал Тибет и Китай решить свои разногласия путем диалога. "Президент повторно выразил приверженность США делу сохранения религиозной, культурной и языковой уникальности Тибета", — сообщил пресс-секретарь Белого дома Скотт Мак-Клеллан. "Президент также заявил о своей поддержке намерений далай-ламы вести диалог с Китаем. Президент сказал, что будет изыскивать возможность подтолкнуть Китай к диалогу и выразил надежду на то, что китайское правительство отнесется к этому положительно", — сказал Мак-Клеллан. После встречи далай-лама заявил, что Буш выразил "подлинный интерес, подлинную симпатию".

Всемирный банк выделит Украине 60 миллионов долларов на борьбу со СПИДом

Всемирный банк выделит Украине кредит в сумме 60 млн. долларов для реализации программы "Контроль за туберкулезом и СПИДом". Вопросы подготовки договора о выделении кредита и дальнейшей его ратификации обсудил с представителями Всемирного банка председатель комитета Верховной рады Украины по иностранным делам Станислав Сташевский. Руководитель программ Всемирного банка в секторе охраны здоровья Томас Палу отметил, что на сегодня самые большие темпы распространения СПИДа наблюдаются в постсоветских странах Восточной Европы. Правительство Украины признает, что в стране эта проблема становится очень острой, и свидетельство тому — предложение Всемирному банку об осуществлении проекта "Контроль за туберкулезом и СПИДом".

Палу подчеркнул, что Украина первой из восточноевропейских стран обратилась во Всемирный банк с подобным проектом. Для реализации программы ВБ намерен выделить в течение четырех лет 60 млн. долларов.

Главу МИД Швеции убили

Министр иностранных дел Швеции Анна Линд подверглась вооруженному нападению. Человек, личность которого пока установить не удалось, ударил Линд ножом в магазине Nordiska Kompaniet, расположенном в центре Стокгольма. Лежащую на полу главу внешнеполитического ведомства обнаружила 21-летняя медсестра. По ее словам, Линд была в шоке. Раненую женщину вынесли из магазина на носилках. По информации, полученной Reuters от представителя полиции, Линд получила ранения в руку, грудь и живот. Вскоре она скончалась в больницею

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Надлом

Як ужо паведамлялася на старонках "Народнай волі", раман з такой назвай напісаў вядомы беларускі пісьменнік і публіцыст Васіль Якавенка. На мой погляд, гэта унікальны твор. Бадай, упершыню ў гісторыі беларускай літаратуры праўдзіва паказаны рэальныя падзеі на Беларусі, што адбываліся на канцы трыццатых і ў першай палове саракавых гадоў мінулага стагоддзя і вытлумачаны матывы, якімі карысталіся тыя беларускія дзеячы, якія працавалі ў беларускіх арганізацыях на акупаванай фашысцкімі захопнікамі Беларусі. НКУС аб'явіла іх усіх здраднікамі і заклятымі ворагамі Беларусі. І гэты прысуд НКУС дзейнічае на Беларусі і сёння. Аднак ён несправядлівы. І гэта пераканаўча паказана ў рамане Васіля Якавенкі.

Галоўнымі героямі рамана сталі прадстаўнікі трох пакаленняў сям'і Пятра Рамановіча, жыхара заходнебеларускага мястэчка Моталь Іванаўскага раёна Брэсцкай вобласці. Першае прадстаўлена самім Пятром Рамановічам, другое — ягоным сынам Барысам Рамановічам і трэцяе — унучкай Пятра Рамановіча і дачкой Барыса Маняй. Трагічны лёс гэтай сям'і прасочваецца ў рамане на працягу амаль усяго дваццатага стагоддзя.

Нягледзячы на розныя праблемы, якія часам узнікалі, жыццё Пятра Рамановіча і яго блізкіх ў перадваенны час было спакойным і шчаслівым. Аднак гэты спакой закончыўся ў верасні 1939 года, калі ў Заходнюю Беларусь прыйшла Чырвоная Армія. Гэтага моманту чакала з нецярпеннем амаль усё насельніцтва Заходняй Беларусі, упэўненае ў тым, што пры бальшавіках нарэшце наступіць зямны рай і для яго. Прыход Чырвонай Арміі аднак паказаў, што гэтыя чаканні былі вялікай памылкай. Следам за Чырвонай Арміяй у Моталі, як і паўсюдна ў Заходняй Беларусі, з'явіліся атрады НКУС, і на Заходнюю Беларусь апусцілася крывавая ноч бальшавіцкага тэрору.

Старонкі рамана "Надлом" даюць амаль дакументальнае апісанне гэтага тэрору. Ён апіраўся на дапамогу рознага чалавечага атрэб'я, якое павыпаўзала са сваіх схованак і, прыкрываючыся лозунгамі аб класавай барацьбе, пачало тварыць брудныя справы. Гэтыя прыхільнікі камунізму зводзілі свае рахункі з тымі, каго яны лічылі сваімі крыўдзіцелямі ці каму яны зайздросцілі па розных прычынах. Многіх яны забівалі толькі дзеля таго, каб захапіць маёмасць сваіх ахвяр. Ужо за першы тыдзень пасля прыходу Чырвонай Арміі ў самім мястэчку Моталь мясцовымі "змагарамі" за светлае будучае было забіта каля 40 чалавек, у асноўным маладога веку.

Энкаусаўцы не спынялі гэтыя крывавыя вакханаліі. Наадварот, яны іх падтрымлівалі і выкарыстоўвалі для сваіх мэтаў. Адразу ж пасля прыходу ў Заходнюю Беларусь пачаліся арышты служачых былой польскай адміністрацыі. Пачаліся таксама арышты і забойствы беларускіх некамуністычных дзеячаў, якія самаахвярна змагаліся за правы беларускага народа ў часы польскай акупацыі. Так, у першыя дні пасля прыходу Чырвонай Арміі загінуў шчыры патрыёт Беларусі, адзін са стваральнікаў Беларускай Народнай Рады Раман Скірмунт. Ён пражываў у сваім маёнтку ў вёсцы Моладава, якая размяшчаецца непадалёк ад мястэчка Моталь. "Змагары" за камунізм разграбілі і маёнтак Рамана Скірмунта. Затым яны расстралялі ні ў чым не вінаватую прыслугу маёнтка. Зрабілі гэта мотальскія "камунары" дзеля таго, каб скрыць сляды свайго разбою. Будучы партызанскі камісар і партыйны работнік на Брэстчыне, матыльчанін Багдан Плюнгер украў пры аграбленні маёнтка залаты чайны сервіз. Выпадковым сведкам гэтага крадзяжу стаў адзін мястэчковец, які пры польскай акупацыі заўсёды падтрымліваў камуністаў. Плюнгер застрэліў яго праз некалькі дзён, каб выключыць нават і магчымасць таго, што яшчэ нехта даведаецца аб крадзяжы сервіза.

Потым прыйшла чарга заможных сялян. За імі пайшлі камуністы. Так, па даносе мясцовага камуніста Іллюка Дубовіча быў арыштаваны кіраўнік мотальскай арганізацыі КПЗБ Андрэй Райковіч. У гэтым даносе сцвярджалася, што Андрэй Райковіч быў скрытым ворагам савецкай улады. Іллюк Дубовіч зрабіў свой данос на Райковіча, каб выслужыцца перад новымі ўладамі. А затым пайшлі пад нож і простыя сяляне. Навісла смяротная небяспека і над сям'ёй Пятра Рамановіча. Знаёмы чалавек, які выпадкова ўбачыў спіскі жыхароў Моталя, якіх чакаў арышт, паведаміў Пятру Рамановічу, што за яго сям'ёй прыйдуць уначы 25 чэрвеня 1941 года.

Жыхары мястэчка Моталь, як і ўсё насельніцтва Заходняй Беларусі, не разумелі прычыны тэрора, які абрынуўся на Заходнюю Беларусь у верасні 1939 года. А яна была вельмі простай. Масква перанесла на тэрыторыю Заходняй Беларусі палітыку русіфікацыі беларускага народа, якая праводзілася ва Усходняй Беларусі з кастрычніка 1917 года і якая дасягнула асаблівай інтэнсіўнасці ў другой палове трыццатых гадоў мінулага стагоддзя.

Як вядома, Ленін і іншыя бальшавіцкія правадыры былі ярымі праціўнікамі незалежнасці народаў былой царскай імперыі. І гэта стала прычынай, што згоду на ўтварэнне Беларускай Савецкай Рэспублікі Ленін даў толькі ў канцы 1918 года, альбо праз 9 месяцаў пасля ўтварэння Беларускай Народнай Рэспублікі. Стварэнне Беларускай Савецкай Рэспублікі стала магчымым толькі ў выніку дзейнасці беларускіх камуністаў. Ленін быў вымушаны пагадзіцца на стварэнне беларускай дзяржавы, аднак ён зрабіў усё, каб гэта дзяржава засталася марыянетачным утварэннем. І аб гэтым адкрыта гаварылася ў бальшавіцкіх газетах, што выходзілі на тэрыторыі Беларусі і ў Смаленску. Напрыклад, сцвярджалася, што гэта быў проста палітычны манеўр, мэтай якога было прадставіць бальшавіцкую партыю абаронцам зняволеных народаў. Марыянетачны характар Савецкай Беларусі быў відавочны з першых дзён яе існавання. Справа ў тым, што пры стварэнні гэтай псеўдадзяржавы Ленін аддзяліў ад Беларусі Віцебскую, Магілёўскую і Смаленскія губерні і далучыў іх да Расіі. Частка тэрыторый, адабраных ад Беларусі Леніным, пасля таго, як ён сканаў, была вернута Беларусі.

Камуністы Беларусі, якія дамагліся ад Леніна дазволу на стварэнне хаця б марыянетачнай беларускай дзяржавы, былі вернымі сынамі свайго народа і многа зрабілі для развіцця народнай гаспадаркі і культуры Беларусі. У дваццатых гадах яны распачалі праграму "карэнізацыі", вядомую таксама пад назвай праграмы "беларусізацыі". У выніку рэалізацыі гэтай праграмы беларуская мова стала афіцыйнай мовай дзяржаўных устаноў Беларусі, мовай навучання ў школе і ў сярэдніх спецыяльных і вышэйшых навучальных установах. Савецкая Беларусь пачынала набываць рысы сапраўднага дзяржаўнага ўтварэння. Аналагічныя працэсы развіваліся і ў іншых нацыянальных рэгіёнах былой царскай імперыі. Гэта насцярожыла Маскву, і на пачатку трыццатых гадоў там вырашылі прыпыніць назаўсёды гэтае непажаданае для яе развіццё. Вынікам гэтага рашэння стала вынішчэнне нацыянальных кадраў на Беларусі і ў іншых нацыянальных утварэннях. Яно праводзілася на Беларусі на аснове абвінавачання, што тут узнікла змова стварэння беларускай нацыянальнай дэмакратычнай дзяржавы. Адгэтуль тэрмін "нацдэм", гэта значыць "нацыянальны дэмакрат". Тэрор, развязаны Масквой на пачатку трыццатых гадоў супраць "нацдэмаўскай змовы", нанёс страшны ўдар Беларусі. У выніку яго ў засценках НКУС загінула ўсё кіраўніцтва Беларусі пачынаючы ад рэспубліканскага і заканчваючы сельсаветаўскім узроўнем. Практычна поўнасцю была знішчана і беларуская інтэлігенцыя. Так загінулі амаль усе пісьменнікі Беларусі, а таксама члены іншых творчых саюзаў. Была амаль поўнасцю знішчана Акадэмія навук. Пайшлі пад тапор простыя інжынеры і тэхнікі, дактары і настаўнікі, а затым і просты народ. Гэта вынішчэнне суправаджалася перакладам усіх афіцыйных устаноў на рускую мову, масавым пераводам беларускіх школ і іншых навучальных устаноў на рускую мову навучання. Закрываліся беларускія часопісы і газеты. Закрываліся беларускія тэатры. Усё гэта сведчыла аб тым, што Масква, прыкрываючыся лозунгам барацьбы супраць нацдэмаў, прыступіла да адкрытай і нябачанай па жорсткасці палітыкі русіфікацыі Беларусі. Такая ж палітыка пачала праводзіцца з верасня 1939 года і ў Заходняй Беларусі.

Інфармацыя, прыведзеная ў рамане "Надлом", сведчыць аб тым, што агульная колькасць ахвяр бальшавіцкага тэрору на Беларусі ў перыяд з кастрычніка 1917 года па чэрвень 1941-га склала каля мільёна васьмісот тысяч чалавек, ці каля 20% ад агульнай колькасці насельніцтва! Гэтыя страты параўнальныя са стратамі беларускага народа ў Другой сусветнай вайне.

Напад гітлераўскай Германіі 22 чэрвеня 1941 года спыніў тэрор энкаусаўцаў у Беларусі. І гэта ўратавала на нейкі час сям'ю Пятра Рамановіча і шмат якія сем'і на Беларусі ад праследавання энкаусаўцаў. У Моталі, ды і наогул амаль паўсюдна на Беларусі, у першы час пасля прыходу фашысцкіх заваёўнікаў устанавілася такая свабода, аб якой насельніцтва Беларусі не магло і марыць: яно аказалася прадастаўленым самому сабе. Кожны мог рабіць на сваёй гаспадарцы ўсё, што яму хацелася, не пытаючыся дазволу. Героі рамана Васіля Якавенкі са здзіўленнем абмяркоўваюць гэта новае становішча. І яны прыходзяць да высновы, што толькі калі беларус нарэшце стане гаспадаром у сваёй хаце, ён стане жыць як нармальны чалавек. Зразумелі яны і тое, што беларускі народ і ў Савецкім Саюзе, і пад польскай уладай знаходзіўся ў паднявольным становішчы. Мы — людзі забранай зямлі, прыходзяць да высновы героі рамана. І гэтае сцвярджэнне праходзіць праз увесь раман Васіля Якавенкі.

На змену гэтай нечуванай свабоды хутка, аднак, прыйшло жыццё, напоўненае трывогамі і небяспекай ваеннага часу. Гэта небяспека падсцерагала простага чалавека з боку акупацыйных уладаў, з боку падраздзяленняў польскай Арміі Краёвай і з боку спецыяльных дыверсійных груп НКУС, якія былі закінутыя на Беларусь з мэтай вынішчэння тых, хто супрацоўнічаў з немцамі або падазраваўся ў такім супрацоўніцтве. У сваёй дзейнасці энкаусаўцы, як і ў мірны час, абапіраліся на мясцовае камуністычнае атрэб'е. Менавіта мотальскія "партызаны" на чале з Багданам Плюнгерам забілі перад канцом вайны Пятра Рамановіча і яго малодшага сына Паўлюка. Разам з імі былі забітыя і два блізкіх сваякі Пятра Рамановіча. Гэта была помста НКУС за ўдзел Барыса Рамановіча ў дзейнасці арганізацыі "Беларуская самадапамога". Ацалелыя члены сям'і былі вымушаны выехаць у Польшчу, каб ратавацца ад нападу энкаусаўцаў. Так, Маня Рамановіч вымушана была пакінуць сваю Радзіму. У канцы чэрвеня 1945 года выехаў на Захад і яе бацька, Барыс Рамановіч. Пазней ён пераехаў з Еўропы ў ЗША, дзе і памёр ад цяжкай хваробы. Перад ягонай смерцю ў ЗША пераехала з Польшчы і Маня.

Магчыма, раман "Надлом" задумваўся як нейкае дакументальнае апісанне трагічнага лёсу сям'і Мані Рамановіч. Такое прадстаўленне ўзмацняецца пасля прачытання эпілога рамана, у якім з дакументальнай падрабязнасцю апавядаецца пра жыццё Марыі Рамановіч пасля заканчэння другой сусветнай вайны. Аднак раман Васіля Якавенкі не з'яўляецца дакументальным творам. Можна сказаць, што "дакументальная" задума аўтара рамана поўнасцю правалілася. Шкадаваць аб гэтым, аднак, не даводзіцца. Справа ў тым, што Васілю Якавенку ўдалося стварыць надзвычайнай сілы мастацкі твор, які па сутнасці сваёй стаў сапраўднай эпічнай панарамай жыцця беларускага народа ў трагічным дваццатым стагоддзі.

Аўтар рамана дае магчымасць чытачам аб'ектыўна ацаніць тыя ці іншыя з'явы, якія мелі месца ў рэальным жыцці. Грамадзяне Беларусі добра ведаюць аб гераічнай барацьбе беларускіх партызан супраць нямецкіх захопнікаў. Але побач з сапраўднымі партызанскімі атрадамі на Беларусі дзейнічалі і псеўдапартызанскія атрады, якія замест барацьбы супраць нямецкіх захопнікаў займаліся сапраўдным тэрорам цывільнага насельніцтва Беларусі.

Цікавасць у чытача выклікаюць і старонкі з апісаннем дзейнасці на Беларусі гауляйтара Вільгельма Кубэ, кіраўніка германскай цывільнай адміністрацыі на Беларусі. Вільгельм Кубэ загінуў 22 верасня 1943 года ў выніку выбуху міны, падкладзенай яму ў ложак Аленай Мазанік, якая працавала ў Кубэ служанкай. Аўтар рамана выказвае слушнае меркаванне, што асноўнай прычынай гібелі Вільгельма Кубэ стала палітыка беларусізацыі, якую той паслядоўна праводзіў у Беларусі. Вельмі слушным з'яўляецца і меркаванне пісьменніка, што забойства Вільгельма Кубэ стала магчымым толькі таму, што ў гэтым забойстве былі зацікаўлены гімлераўская служба бяспекі і паліцыя, якія не маглі самі пазбавіцца ад Вільгельма Кубэ і якія, таксама як і энкаусаўцы, былі праціўнікамі палітыкі беларусізацыі.

Магчыма, што старонкі рамана Васіля Якавенкі з апісаннем дзейнасці Вільгельма Кубэ на Беларусі будуць успрыняты чытачом як нейкая недарэчная выдумка і спроба апраўдаць чалавека, які ў савецкай Беларусі заўсёды разглядаўся як страшны вораг беларускага народа. Але трэба памятаць, што афіцыйная гісторыя Беларусі савецкіх часоў з'яўляецца грубейшай фальсіфікацыяй сапраўдных гістарычных падзей. Высновы Васіля Якавенкі аб правядзенні Вільгельмам Кубэ палітыкі беларусізацыі з'яўляюцца проста паўтарэннем высноў навуковага даследавання, выкананага польскім навукоўцам Юрыям Туронкам. Манаграфія гэтага даследчыка ў 1993 годзе была выдадзена ў Мінску на беларускай мове. Яна заснавана на грунтоўным аналізе дакументаў, якія захоўваюцца ў архівах Польшчы, ФРГ, ЗША, Вялікабрытаніі і іншых краін. Аналіз гэтых дакументаў і дазволіў Юрыю Туронку зрабіць выснову, што цывільная адміністрацыя Вільгельма Кубэ ставілася да Беларусі значна лепш, чым камуністычная Масква.

Недаверлівы чытач можа спытаць, а хто ж нясе адказнасць за карныя акцыі гітлераўцаў, за спальванне сотняў беларускіх вёсак разам з іх жыхарамі. Справа ў тым, што падчас акупацыі на Беларусі дзейнічалі ажно тры адміністрацыі: цывільная на чале з гауляйтарам Кубэ, ваенная, якая падпарадкоўвалася камандаванню групы армій "Цэнтр", і паліцэйская, якая падпарадкоўвалася кіраўніку ўсіх паліцэйскіх сіл Германіі Генрыху Гімлеру. Усе карныя аперацыі на Беларусі былі арганізаваны і праведзены гімлераўскімі ведамствамі. Шматлікія архіўныя дакументы адназначна сведчаць аб тым, што Вільгельм Кубэ вёў няспынную барацьбу супраць гімлераўскага ведамства, спрабуючы пакласці канец карным аперацыям супраць мірнага насельніцтва. І гэта была надзвычай небяспечная вайна. У чэрвені 1943 года ведамства Гімлера нават падрыхтавала замах на жыццё Вільгельма Кубэ. Ён аказаўся няўдалым, таму што Вільгельм Кубэ пакінуў заўчасна памяшканне, дзе была падкладзена міна. Зразумела, Вільгельм Кубэ быў патрыётам Германіі. Аднак ён лічыў, што галоўнай задачай Германіі з'яўлялася толькі знішчэнне камуністычнай імперыі і стварэнне на тэрыторыі разгромленага СССР нацыянальных дзяржаў, дружалюбных да Германіі. Гэту праграму ён і стараўся ажыццявіць на Беларусі. Менавіта па гэтай прычыне ён падтрымліваў усе дзеянні па развіцці нацыянальнай свядомасці ў насельніцтва Беларусі. І гэтыя ягоныя дзеянні выклікалі нянавісць да яго з боку ведамстваў Гімлера і Берыі. Гэта стала прычынай гібелі Вільгельма Кубэ. Аб тым, што ведамства Гімлера кантралявала падрыхтоўку замаха на жыццё Вільгельма Кубэ ў верасні 1943 года, гаворыць хаця б той факт, што гімлераўская служба бяспекі дапусціла на працу ў дом Вільгельма Кубэ Алену Мазанік, якая да вайны працавала ў Мінску ў НКУС. Аналіз архіўных дакументаў, праведзены Юрыем Туронкам, сведчыць на карысць гэтага неверагоднага вываду.

На жаль, абмежаваная плошча газетнага артыкула не дазваляе давесці да чытача ўсе асаблівасці твора пісьменніка. У заключэнне хацелася б звярнуць увагу чытача на наступную асаблівасць рамана "Надлом". Гэты раман па сутнасці з'яўляецца своеасаблівай лакмусавай паперкай. Не выклікае аніякага сумнення тое, што любыя спробы абвінаваціць Васіля Якавенку ў тым, што ён паспрабаваў абяліць злейшых ворагаў беларускага народа, могуць зыходзіць толькі ад яўных і тайных агентаў НКВД. Яны і ёсць сапраўдныя ворагі беларускага народа. Яны робяць усё магчымае, каб знішчыць нават надзею беларускага народа на тое, што некалі надыдзе час, калі беларускі народ стане гаспадаром на сваёй зямлі і знікне пагроза яго русіфікацыі, а гэта значыць, пагроза яго поўнага вынішчэння.

**Міхась МАЛЬКО,
навуковец.**

Мінск.

РОДИТЕЛЬСКОЕ СОБРАНИЕ

Авторитетом по авторитаризму

*Член правления Общества семейных консультантов и психотерапевтов **Елена ВРОНО** предупреждает: вирус авторитарности способен разрушить не только вашу семейную жизнь, но и семьи ваших детей и внуков.*

— Откуда берутся семейные тираны?

— Нередко деспотия в семье — это проекция ущемленности в социуме. Есть масса примеров, в том числе литературных (перечитайте Диккенса), когда тиран вне семьи — существо зависимое и подчиненное, не отваживается ни кричать, ни командовать.

— Одно с другим так тесно связано?

— Ну конечно, мы приносим алгоритм взаимодействия в обществе домой. Человеку хочется хотя бы где-то быть главным. Этим желанием питается стремление владеть своим ребенком безраздельно, быть для него всем... Родителям представляется, что именно в этом состоит любовь к ребенку: все родители желают своим детям добра. Однако такого рода любовь, замешанная на жажде власти и стремлении доминировать, иной раз буквально душит ребенка, не оставляет места его собственному выбору и инициативе.

— Можно ли сказать, что в некоторых семьях существует "ген авторитарности"?

— Авторитарный тип семейного взаимодействия (паттерн) транслируется из поколения в поколение. Создавая свою семью, человек воспроизводит сценарии, которые переживал в детстве в родительской семье.

— Но ведь можно переписать этот сценарий...

— Многие именно это и пытаются сделать, уверяя себя, что, пережив негативный опыт в отношениях со своими родителями, не повторят их ошибок. Однако такое продолжение диалога с родителями — свидетельство того, что взрослый не вышел из-под власти родителей. На профессиональном языке это называется *незавершенной сепарацией,* то есть незавершенным отделением — человек остается психологически зависимым от родителей: неуверенность в себе, неумение быть свободным и счастливым передается следующему поколению.

Я хотела бы подчеркнуть, что психическая травма, которую наносит ребенку жесткая, авторитарная мать, особенно велика: грубость, резкость, несправедливость исходит от главного человека в жизни ребенка. Переживать это очень тяжело. Девочка, пострадавшая от материнской жестокости, нередко не решается иметь собственного ребенка. Или, помня о том, как несправедлива была с ней мать, с трудом выстраивает отношения с собственными детьми, пребывает в состоянии постоянной тревоги: вдруг она окажется некомпетентной, не сумеет быть ласковой, терпимой и т.д.

Страх, который мальчик испытывал перед матерью, остается для него актуальным и в его взрослой жизни. Нередко такие мужчины испытывают недоверие к женщинам. Есть основания считать, что во многих случаях именно материнская жестокость становится причиной асоциального поведения, даже преступлений многих мужчин.

— Наверное, вам близка модель японской семьи, где ребенку до определенного возраста представляют полную свободу?

— В традиционной японской семье детей воспитывают так, в традиционной русской — наоборот, опираясь на "Домострой". Я же считаю, что только семья, основанная не на авторитарности, а на авторитете, создает тот баланс власти и свободы, который нужен для полноценной жизни всех членов семьи. Любая система, в том числе семейная, не может развиваться без структуры, без иерархии. Главный в семье необходим.

— Стало быть, проблема в том, чтобы стать для ребенка этим главным?

— Право на авторитет нужно заработать. Как это сделать? Универсального рецепта нет. Но вряд ли подросток сочтет справедливыми ваши требования, если они в семье касаются только его. Действующие законы в семье обязательны для всех, в том числе и для главных членов семьи.

Настаиваете, чтобы ребенок вовремя возвращался домой или предупреждал, где и насколько он задержался? Значит, эта договоренность должна касаться всех членов семьи. Отец задержался на срочной работе, мать заболталась с приятельницами... Нужно найти время позвонить, предупредить домашних, не заставляя их в тревоге метаться от окна к окну. Только тогда у нас появится моральное право требовать от ребенка соблюдать установленный нами порядок.

Беседовала Ирина ПАНТЕЛЕЙ.

ТЕСТ

Авторитарны ли вы?

Когда вашей семье предстоит решить, как провести отпуск:

1а) вы обсуждаете это совместно с ребенком;

1б) принимаете решение единолично;

1в) в первую очередь думаете о ребенке.

Если ребенок не согласен с вашим мнением по поводу режима его учебы и отдыха, вы:

2а) даете ему возможность поступать, как он хочет;

2б) категорически заявляете: будет так, как вы скажете;

2в) вырабатываете решение вместе.

Вы считаете, что ребенок:

3а) обязан делиться с вами всеми своими проблемами и радостями;

3б) имеет право на собственную жизнь;

3в) может по собственной воле делиться с вами сокровенным, в таких случаях вы, бросая дела, решаете его проблемы.

Если он без спросу унесет из дома ваши книги или другие вещи, вы:

4а) отругаете и накажете его за самовольство;

4б) попросите впредь согласовывать с вами подобные действия;

4в) не обидитесь, так как вам для него ничего не жалко.

Вы убеждены, что ваш ребенок:

5а) имеет свои обязанности по дому; вы следите за их выполнением;

5б) не имеет обязанностей — ведь вы сами справляетесь со всеми делами;

5в) имеет их и может сам контролировать их выполнение.

Если вы обещали ему, что в воскресенье пойдете вместе в театр, но старые друзья пригласили вас к себе, вы:

6а) говорите ребенку, что театр отменяется;

6б) благодарите друзей и идете с ребенком в театр;

6в) обсуждаете с ребенком ситуацию и совместно решаете, как поступить.

Если он ведет себя агрессивно, вы:

7а) стараетесь выяснить причины происходящего;

7б) требуете, чтобы он немедленно извинился;

7в) обижаетесь, но понимаете, что ничего не поделаешь — такой возраст.

Ответы: 1б, 2б, 3а, 4а, 5а, 6а, 7б оцениваются 3 очками;

1а, 2в, 3б, 4б, 5в, 6в, 7а — 2 очками;

1в, 2а, 3в, 4в, 5б, 6б, 7в — 1 очком.

А теперь подсчитайте очки:

17—20 очков: вы авторитарный родитель. Вы думаете, что ваше мнение для ребенка должно быть законом, всегда "знаете", что для ребенка лучше. Но жесткие требования и контроль не способствуют развитию самостоятельности, могут вызывать у него протест и даже ненависть. Постарайтесь быть гибче и больше прислушиваться к своему ребенку.

12—16: вы демократичный родитель. С вами легко, так как вы всегда готовы идти на сотрудничество и обговаривать совместно с детьми все проблемы. Ваши отношения с ребенком строятся на взаимном уважении и доверии. Такой стиль способствует развитию самостоятельности и инициативы. А ваше сочувствие и поддержка побуждают ребенка проявлять те же чувства по отношению к вам и другим людям.

7—11: вы жертвенный родитель. Предпочитаете жертвовать собственными потребностями, независимостью. Это способствует развитию эгоизма ребенка и неспособности учитывать интересы окружающих. Подумайте, как бы ваша любовь не навредила ему.

СОВЕТ

Если не хотите стать деспотом

* Не путайте "авторитет" и "авторитарность". Авторитарные родители строят отношения с ребенком на насилии. Авторитет нужно заработать.

* Границы и правила в отношениях с ребенком необходимы. Но не забывайте: законы в семье обязательны для всех. Только в этом случае ребенок сочтет их справедливыми.

* Справедливые взаимоотношения в семье строятся на презумпции невиновности.

Беспрестанная опека, контроль и слежка — приметы родителя-собственника. Они мешают детям проявить инициативу и сделать собственный выбор. Доверяйте им.

* Не занижайте самооценку вашего ребенка. Бесконечные опасения по его адресу могут оказаться "заразными": ребенок поверит вам и заранее настроится на провал.

* Даже если ребенок не прав, старайтесь мирно разрешить конфликты. Ни в коем случае не запугивайте, не наказывайте. Страх сделает его не "сильной личностью", а жестокой. И эта жестокость обратится против вас же.

Из книги Елены ВРОНО "Поймите своего ребенка".

АБЛОМ

Зноў прайгралі

На апошнім матчы фінішавала нацыянальная зборная Беларусі па футболе ў 3-й адборачнай групе чэмпіянату Еўропы 2004 года. 10 верасня ў Ціраспалі падапечныя Анатоля Байдачнага прайгралі зборнай Малдовы з лікам 1:2. Мячы забілі: у малдаван — Сяргей Даду (на 26-й хвіліне) і Сяргей Кавальчук (на 88-й), у беларусаў — Раман Васілюк (на 89-й, з пенальці).

У васьмі праведзеных матчах зборная Беларусі атрымала адну перамогу і пацярпела сем паражэнняў. Яна двойчы прайграла галандцам (0:3 і 0:2), чэхам (0:2 і 1:3), аўстрыйцам (0:2 і 0:5) і падзяліла ачкі з малдаванамі (2:1 і 1:2). Розніца забітых і прапушчаных мячоў 4-20. Па аднаму разу вызначыліся Віталь Кутузаў, Сяргей Гурэнка, Віталь Булыга і Раман Васілюк.

Камандай кіравалі Эдуард Малафееў (перамога і пяць паражэнняў) і Анатоль Байдачны (два паражэнні).

Сёння ўвечары пройдзе матч паміж зборнымі Чэхіі і Галандыі, які можа вырашыць пытанне аб пераможцы 3-й адборачнай групы. Размяшчэнне каманд перад гэтай сустрэчай: Чэхія, Галандыя — па 16 ачкоў (пасля 6 гульняў), Аўстрыя — 9 (7), Малдова — 6 (7), Беларусь — 3 (8).

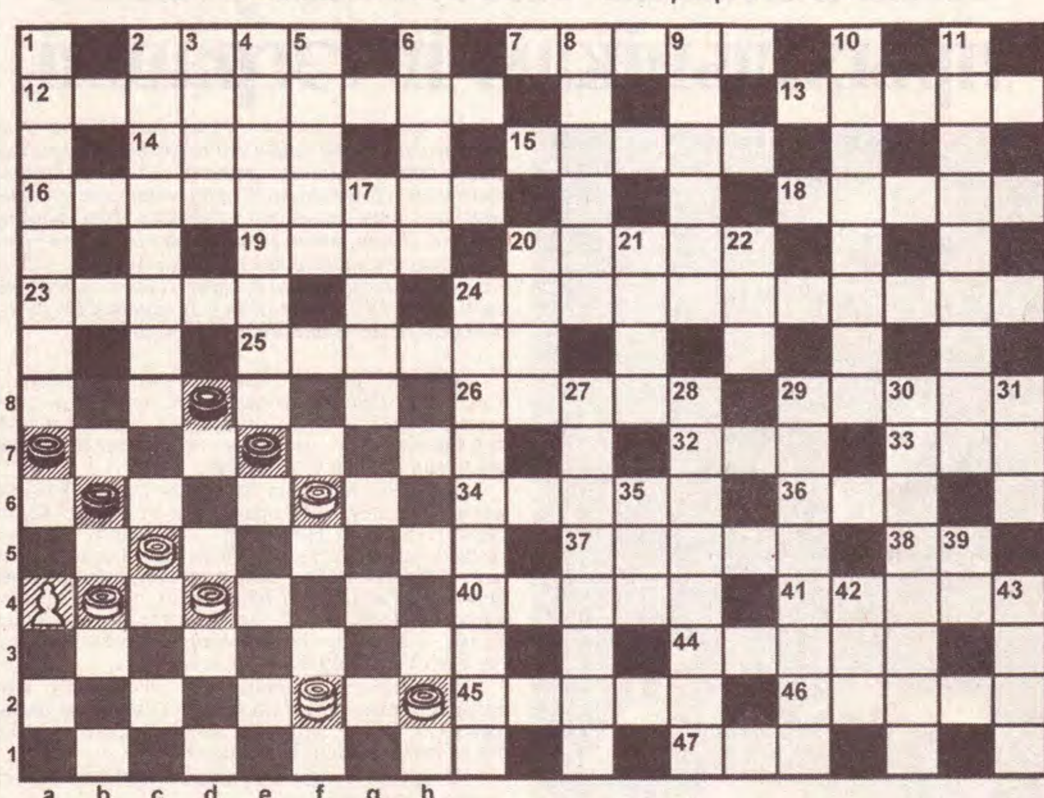
Дзмітрый УЛАСАЎ.

12
верасня

ПЯТНІЦА
Усх. 6.37 Зах. 19.33
Даўж. дня 12.56
Поўня
10 верасня

Сёлета спаўняецца 145 гадоў з дня нараджэння А. С. Барэйшы (1858—1924), рэвалюцыянера-народніка

Крыжаванка з казачнай задачай

Па гарызанталі: 2.Задавальненне, ахвота (перан.). 7.Прылада, ударам якой трамбуюць глебу. 12.Неданошанае дзіцяня жывёлы, вынутае з жывата мёртвай самкі. 13.Ціхаакіянская прамысловая рыба. 14.Ашуканец. 15.Цягучая вадкасць, якая выдзяляецца асобнымі залозамі ў поласці рота чалавека і жывёлы. 16.Злучэнне з кіслародам, неадпаведнае найвышэйшай ступені акіслення. 18.Узнагарода за працу, службу. 19.У старажытнаегіпецкай міфалогіі бог сонца. 20.Рабрына (абл.). 23.Вядомы ўзбекскі пісьменнік. 24.Занятак, прафесія скамароха. 25.Міжвольныя ўдыхальныя рухі, якія суправаджаюцца адрывістымі гукамі. 26.Моцнае захапленне. 29.Паўднёвая травяністая расліна з вялікім лісцем, размешчаным разеткай. 32.Духоўна залежны, бязвольны чалавек. 33.Гарачка. 34.Верхняя частка галоўкі калоны звычайна ў форме чатырохвугольнай пліты. 36.Горад у Краснаярскім краі. 37.Стук, шум ад удараў ног аб цвёрдую паверхню чаго-небудзь пры хадзьбе. 38.Мера зямельнай плошчы ў метрычнай сістэме. 40.Шматгадовая травяністая расліна сямейства асаковых з вузкім, доўгім і жорсткім лісцем. 41.Горад і порт у Кітаі. 44.Імя жонкі першага расійскага прэзідэнта. 45.Мужчынскае імя. 46.Прадстаўнік народа, які жыве ў гарах Паўднёвага Дагестана і Паўночнага Азербайджана. 47.Прадукты харчавання.

Па вертыкалі: 1.Кардынал, арцыбіскуп, мітрапаліт Мінска-Магілёўскі, апостальскі адміністратар Пінскай дыяцэзіі. 2.Быць каму-небудзь па густу. 3.Прывід, здань, насланне (абл.). 4.Група індзейскіх плямёнаў. 5.Жаночая хатняя сукенка шырокага пакрою з рукавамі і разрэзам спераду (саст.). 6.Пакаёвая печ малой цеплаёмкасці з адкрытай шырокай топкай пры падлозе. 8.Дзіцячая цацка ў выглядзе фігуркі чалавека. 9.Загана, недахоп. 10.Маладая лісіца. 11.Нара крата (разм.). 17.Цяжкі хваравіты стан, які характарызуецца стратай прытомнасці. 20.Народны твор аб сапраўдных падзеях мінулага або сучаснасці. 21.У Рымскай міфалогіі — бог кахання. 22.Першая састаўная частка слоў, якая адпавядае слову "артылерыйскі". 24.Ліквідаванне. 27.Ахвотніца да чаго-небудзь. 28.Тузанне, гайданне (пра вецер). 29.Працаўніца ў абутковай прамысловасці. 30.Прадмет верхняга адзення. 31.Дробнае насякомае — шкоднік атрада роўнакрылых, якое жывіцца сокам раслін. 35.Англійскі мараплавацель, кіраўнік трох кругасветных экспедыцый. 29.Радзіма беларусаў. 42.Імя вядучай тэлеперадачы "Сняданак з... Афанасьевай". 43.Прыродная мінеральная фарба жоўтага або чырвонага колеру.

На шахматнай дошцы: 1.a8-h1. Памочнік пісара (разм.). 2.a6-c8. Шматгадовая травяністая расліна сямейства ароідных (абл.). 3.a2-g8. Кароткі запіс аб чым-небудзь. 4.b1-a2. Назва расійскага самалёта. 5.f1-h3. Імператарская дынастыя ў Кітаі. 6.e8-b5. Закрытае акцыянернае страхавое таварыства. 7.g8-h7. Старадаўняя назва літары "а". 8.h7-b1. Тое, што дабаўляюць у ежу для лепшага смаку, паху. 9.h5-d1. Цаглянае, каменнае або металічнае збудаванне, дзе разводзяць агонь, каб нагрэць памяшканне, згатаваць ежу. 10.d1-b3. Насякомае з джалам. 11.f1-a6. Шынель, скручаны ў трубку і звязаны па канцах для нашэння цераз плячо. 12.h3-c8. У старажытнагрэчаскай міфалогіі — напітак багоў, які даваў ім бяссмерце. 13.h5-e8. Міжнародны дагавор, пагадненне.

Задача: белыя — дамка f2, простыя шашкі b4, c5, d4, f6, h2, пешка a4 (7); чорныя — простыя шашкі a7, b6, d8, e7 (4). Белыя пачынаюць і запіраюць тры простыя шашкі чорных.

Склала Ала ГРУШЭЎСКАЯ.

Адказы на крыжаванку з дадатковым шахматным заданнем, надрукаваную ў №160

1.Марнатраўства. 2.Энцыклапедыст. 3.Прыказчык. 4.Халепа. 5.Эпапея. 6.Сейнер. 7.Нектар. 8.Разрад. 9.Старацель. 10.Эсперанта. 11.Класіцызм. 12.Рыцына. 13.Знічка. 14.Акцэнт. 15.Янтар. 16.Кароль. 17.Фрэска. 18.Строма. 19.Дзічка. 20.Хімера. 21.Скрыль. 22.Жмуркі. 23.Акалот. 24.Кроква. 25.Клапан. 26.Аказія. 27.Корпус. 28.Звычай. 29.Сігнатура. 30.Футбаліст. 31.Структура. 32.Прэцэдэнт. 33.Пульверызатар. 34.Дыскрымінацыя. 35.Штопар. 36.Хандра. 37.Дранка. 38.Аканом. 39.Домбра. 40.Экстаз. 41.Фабула. 42.Слясак. 43.Кашмар. 44.Партэр.

Адказы на шахматнае заданне

I. 1.к, 2.а, 3.п, 4.а, 5.б, 6.л, 7.а, 8.н, 9.к, 10.а (Капабланка).

II. 11.с, 12.і, 13.л, 14.і, 15.ч (Сіліч).

III. 16.м, 17.а, 18.т (Мат).

IV. 19.і, 20.н, 21.д, 22.ы, 23.я (Індыя).

V. 24.р, 25.а, 26.з, 27.е, 28.н, 29.т, 30.а, 31.л, 32.ь (Разенталь).

VI. 33.ч, 34.а, 35.т, 36.у, 37.р, 38.а, 39.н, 40.г, 41.а (Чатуранга).

VII. 42.м, 43.е, 44.н, 45.ч, 46.ы, 47.к (Менчык).

VIII. 48.ц, 49.у, 50.г, 51.ц, 52.в, 53.а, 54.н, 55.г (Цугцванг).

IX. 56.п, 57.е, 58.т, 59.р, 60.а, 61.с, 62.я, 63.н (Петрасян).

Фільмы пра Быкава

У 2004 годзе — у год 80-годдзя Васіля Быкава — у Беларусі і Расіі плануюць зняць дакументальныя фільмы пра выдатнага беларускага пісьменніка, які памёр у чэрвені гэтага года.

Як заявіў журналістам міністр культуры Беларусі Леанід Гуляка, "год са дня смерці Быкава не будзе незаўважаным у Беларусі". Паводле слоў міністра, экранізаваныя творы пісьменніка "актыўна ідуць на беларускім і расійскім экране", ёсць задумкі аб'яднання "Белвідэацэнтр" пра дакументальны фільм, а таксама шэраг напрацовак, звязаных з выданнем твораў пісьменніка.

Як паведаміў міністр культуры Расіі Міхаіл Швыдкой, "ёсць заяўка на расійскай цэнтральнай студыі дакументальных фільмаў на дакументальны фільм пра Васіля Быкава. "Творчасць Васіля Быкава, які пісаў пра вайну, як ніхто іншы ў беларускай і рускай прозе ў другой палове XX стагоддзя ў Расіі ніколі не падвяргалася ніякім сумненням. Яго кнігі выходзілі, адносіны да пісьменніка былі заўсёды паважлівыя, таму мы гаворым аб тым, што было б добра выдаць зборнік беларуска-расійскай прозы пра вайну", — сказаў М.Швыдкой.

Артысты музычнага тэатра выйдуць на прыступкі

13 верасня — у Дзень Мінска — артысты Беларускага дзяржаўнага музычнага тэатра правядуць гала-канцэрт "Любімаму гораду прысвячаецца" на прыступках тэатра. Пачатак канцэрта запланаваны на 15 гадзін.

Як паведаміў дырэктар тэатра заслужаны дзеяч Беларусі Аляксей Ісаеў, ідэя канцэрта ўзнікла не выпадкова. "Нам стала крыўдна, што Дзень горада раней праводзіўся без прыцягнення найлепшых сіл музычнага тэатра, мы былі задзейнічаны надзвычай абмежавана", — сказаў ён.

А.Ісаеў паведаміў, што ў гала-канцэрце занята практычна ўся трупа — больш за 140 чалавек.

Дырэктар тэатра выказаў спадзяванне аб тым, што такія канцэрты стануць традыцыйнымі.

Таксама А.Ісаеў паведаміў, што новы тэатральны сезон адкрыецца напрыканцы кастрычніка, паколькі зараз у самым разгары рамонт залы.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

Пятница, 12 сентября

БТ

07.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Новости.
07.10 "Олень и волк". Мультфильм.
07.25, 15.35 Худ. фильм **"Убийство без риска"** (Международный Французский Канал).
09.10, 17.15 "Пси-фактор". Научно-фантастический сериал (США-Канада).
10.05 Сад мечты. Передача для дачников.
10.30 "На перекрёстках Европы". Национальный телефестиваль песни.
10.55 "Молитва последней княгини". Видеофильм ("Телефильм").
11.15, 21.55 "Королева сердец". Сериал (Колумбия—Венесуэла).
12.15 "Будем знакомы". Сериал (Россия).
13.10 А.Захарова в криминальной мелодраме **"Заложница"** (Россия).
14.40 "Москва — Минск".
15.15 "Лесные путешественники". Мультфильм.
18.10 "Будем знакомы". Сериал (Россия). Заключительная серия.
19.05 Мелодрама **"Недалеко от рая"** (Франция—Канада).
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Новости региона.
22.45 Школа злословия.
23.15 Юмористический сериал **"Неугомонный Диди"** (Германия).

ОНТ

08.00, 09.00, 18.00, 20.30, 23.55 Наши новости.
08.05 Телеканал "Доброе утро".
09.05 "Земля любви, земля надежды". Сериал.
09.50 Сериал **"Две судьбы".** 7-я серия. (Россия, 2002 год).
10.40 Исторический боевик **"Петр Великий".** 7-я и 8-я серии (заключительные).
12.15 Детский сериал **"Твинисы".**
15.00 "Город женщин". Телевизионное шоу.
15.45, 21.00 "Фабрика звезд -3".
16.05 Премьера сериала **"Берег мечты".** 10-я серия.
17.00 "Большая стирка" с Андреем Малаховым.
13.10 "Шутка за шуткой". Юмористическая программа.
18.50 "Поле чудес" с Леонидом Якубовичем.
20.00 Время.
22.20 Приключенческий фильм **"Хороший человек в Африке".** (США, 1993 год).
00.10 Триллер **"Охотник".** (США, 2000 год).

РОССИЯ

07.45 Сериал **"Каменская-2. Я умер вчера".**
08.50 Комната смеха.
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00, 19.00 Вести.
18.00 Аншлаг.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Народный артист.
20.50 Бенефис Клары Новиковой.

КУЛЬТУРА

15.00 "Плоды просвещения". "Беседы о русской культуре". Авторская программа Ю.Лотмана. Передача 10-я.
15.40 "В поисках Троянской войны". Документальный сериал (Великобритания). 4-я серия. "Женщины Трои".
16.40 "По ком звонил "Колокол"?" Документальный фильм. 2-я серия.
17.30 Новости культуры.
17.50 "К Франкфуртской книжной ярмарке". Анастасия Гостева.
17.55 "Мастер-класс". Елена Образцова, Рената Скотто, Иляна Котрубас.
18.35 "Театральный архив". "Загадка Дениса фон Визина". Фильм 7-й.
19.00 "Бинка". Мультсериал (Великобритания, 2001).
19.05 "Сказка о белой льдинке". Мультфильм.
19.15 К юбилею Татьяны Дорониной. "Театральная летопись XX века".
20.05 "Три тополя на Плющихе". Художественный фильм (Киностудия им. М.Горького, 1967). Режиссер Т.Лиознова.
21.25 К 75-летию Иона Друцэ. "Линия жизни".
22.20 Блеф-клуб.
23.00 Новости культуры с Владиславом Флярковским.
23.25 "Кто там..." Авторская программа В.Верника.
23.50 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.20 Погода на завтра.
09.25 "Без рецепта". Доктор Бранд.
10.05 Фактор страха.
11.00, 16.00 "Сегодня" с Ольгой Беловой.
14.35 "Секретарша — враг или друг... жене?" Ток-шоу "Принцип домино".
16.30 Сериал **"Супершпионки"** (США).
17.25 Национальная безопасность: заложники черного неба.
18.00 "Сегодня" с Михаилом Осокиным.
18.35 "Свобода слова" с Савиком Шустером.
19.55 Остросюжетный фильм **"Текиловый рассвет"** (США).
22.25 Супербокс: Джуниор Джонс против Эрика Моралеса.

CTV+RenTV

06.25, 15.25 "Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры". Телесериал.
06.50 "Гаджет и Гаджетины". Мультипликационный сериал.
07.20 "Минщина. Люди, события, факты".
07.30, 13.30, 16.00, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50 "СТВ-спорт".
08.00 "Минск и минчане".
08.10 "Технология".
08.20 Драма **"Гонщик".** (США, 2001 г.).
10.15 "Автопанорама".
10.30 "Театральные истории".
10.45 "Диалог со всем миром": "Все о собаках. Бультерьер". Документальный фильм.
11.10, 12.00 "Истинная любовь". Теленовелла.
12.55 "Мировые розыгрыши".
13.50, 18.40 "Крутой Уокер". Телесериал.
15.00 "Супершоу братьев Марио". Мультипликационный сериал.
16.20 Детектив **"Рожденная революцией"**, 14-я серия.
17.55 "Минщина. Люди, события, факты".
18.05 "Филармоническая неделя".
18.10 "Светская хроника".
18.20 "Минск и минчане".
18.25 "Тема дня".
19.55 "СТВ-спорт".
20.05 "Реактивный бокс".
20.20 Детский экран. "Добрый вечер, малыш...".
20.35 "Автопанорама".
20.50 Комедия **"Загнанные в Рай".** (США, 1994 г.).
23.05 "Технология".
23.15 "Новости СНГ".
23.35 Боевик **"Искусство войны".** (США, 2000 г.).

8-Й КАНАЛ

17.30 "Мульт-парад" от "Бюргера".
17.50 Телемагазин.
18.00 Комедия **"Дорогая, я уменьшил детей".**
19.30 Документальный сериал "Трюкачи Голливуда".
19.50 К-видео "Топ-8".
20.00 Сериал **"Ворон".**
20.45 "Вечарніца".
21.00 Телемагазин.
21.10 Художественный фильм **"Чужие-3".**

ТВ ЦЕНТР

05.00 Информационно-развлекательный канал "Настроение".
07.50 Газетный дождь.
08.00 Смотрите на канале.
08.05 "Кристи: выбор сердца". Телесериал (США — Канада). 4-я серия.
08.50 "Американская мечта по-русски". Фильм из цикла "Соотечественники".
09.20 Спорт-экстрим.
09.40 Телемагазин.
10.00, 13.00, 17.00, 21.00 События. Время московское.
10.15 Телеканал "Дата".
11.15 Караоке стрит.
11.25 Очевидное — невероятное.
11.55 Денежный вопрос.
12.10 Петровка, 38.
12.30 Деловая Москва.
13.15 "Инспектор Кестер". Детективный сериал (Германия).
14.20 Войди в свой дом.
14.30 Все о здоровье в программе "21 кабинет".
15.00 Регионы: прямая речь.
15.30 Каля-маля.
16.00 "Цыганская любовь". Телесериал (Мексика).
17.15 "Алфавит". Телеигра.
17.55 "Загадочная женщина". Телесериал (Венесуэла).
18.50 Пять минут деловой Москвы.
19.00 Комедия **"Солдат Иван Бровкин".**
21.40 Русский век.
22.20 Времечко.
22.50 Петровка, 38.
23.10 25-й час. События. Время московское.
23.30 "Сестрички Либерти". Художественный фильм.

EUROSPORT

09.30 Гольф. US PGA. Специальный обзор.
10.30 Каноэ. Чемпионат мира. Спринт. США.
12.00 Дзюдо. Чемпионат мира. Осака. Прямая трансляция.
14.30 Футбол. Чемпионат Европы. Евро 2004. Отборочный матч.
15.30 Велоспорт. Тур Испании. 7-й этап. Прямая трансляция.
18.30 Футбол. Чемпионат Европы. Евро 2004. Россия-Швейцария.
19.30 Ралли. Чемпионат мира. Австралия.
20.30 Супергоночный уик-энд. Автожурнал.
21.30 "Формула". Автожурнал.
22.15 Каноэ. Чемпионат мира. Спринт. США. Прямая трансляция.
01.15 "Серии". Автожурнал.
01.45 Экстремальные виды спорта.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэдактар нумара Марыя ЭЙСМАНТ

Ліцэнзія на выдавецкую дзейнасць ЛВ №448 ад 15 мая 2000 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на УП "Красная звезда", 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 29 270 экз. Заказ № 795.